

Nuorten aikuisten (18–29 v) säästäminen ja sijoittaminen inflaation aikana

Opinnäytetyö

Antti Laakkonen

Opinnäytetyö, AMK

Tammikuu 2024

Liiketalouden tutkinto-ohjelma

Laakkonen, Antti

Nuorten aikuisten (18–29 v) säästäminen ja sijoittaminen inflaation aikana

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Tammikuu 2024, 51 sivua

Liiketalouden tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: Kyllä

Tiivistelmä

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia ja analysoida inflaation vaikutusta nuorten aikuisten talouteen, sekä heidän sijoitus- ja säästökäyttäytymiseensä. Lisäksi tavoitteena on selvittää mihin ja millaisilla summilla nuoret aikuiset säästävät ja sijoittavat.

Opinnäytetyö toteutettiin määrällisenä kyselynä Webropol -kyselylomakkeen avulla, joka jaettiin Facebookin Sijoituskerho -ryhmässä. Kyselyn vastauksia analysoidaan pyrittäen saamaan vastaukset tutkimuskysymyksiin. Ennen tutkimusten tuloksia opinnäytetyön tietoperustassa käytiin läpi tutkimuksen kannalta olennaisia peruskäsitteitä, joiden aiheena olivat inflaatio, säästäminen ja sijoittaminen.

Tutkimuksen tuloksena saatiin tietoa esimerkiksi siitä, mihin kohteisiin kyselyyn vastanneet sijoittivat ja millaisia summia he säästivät ja sijoittivat kuukausittain tällä hetkellä ja kaksi vuotta sitten. Kyselyssä saatiin selville myös, miten inflaatio on vaikuttanut esimerkiksi vastaajien riskinottohalukkuuteen. Lisäksi selvitettiin, onko inflaatio vaikuttanut siihen, miten paljon he seuraavat sijoituksiaan. Kysymyksiä vastauksia analysoidessa pyrittiin myös vertailemaan eri vastaajaryhmiä keskenään. Vertailua suoritettiin esimerkiksi opiskelijoiden ja työssäkäyvien, sekä eri ikäryhmien välillä.

Tutkimuksen johtopäätöksenä oli, että inflaatio ei ollut vaikuttanut suurimman osan säästö- ja sijoituskäyttäytymiseen juuri lainkaan. Osalla vastaajista inflaatio oli laskenut säästöön jääviä summia hiukan, mutta merkittävää laskua oli vain pienellä osalla vastaajista. Kyselyn perusteella inflaation vaikutus ikäryhmään oli ehkä hiukan pienempi, kuin olisi voinut odottaa.

Avainsanat (asiasanat)

Inflaatio, säästäminen, sijoittaminen, nuoret aikuiset

Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)

-

Laakkonen Antti

Saving and investing for young adults (18-29 years) during inflation

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, December, 2023, 51 pages

Degree Programme in Finance. Bachelor's thesis.

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

The goal of the thesis is to investigate and analyze how inflation has affected the finances of young adults and their investment and saving behavior. Additionally, the objective is to determine where and in what amounts young adults save and invest.

The thesis was conducted as a quantitative survey using a Webropol questionnaire, which was distributed in the Facebook group called Sijoituskerho. By analyzing the survey responses, the aim was to obtain answers to the research questions. Before presenting the results of the research, the theoretical framework of the thesis discussed essential concepts relevant to the study, including inflation, saving, and investing.

As a result of the research, information was gathered on topics such as where the respondents invested, the amounts they saved and invested monthly currently and two years ago. The survey also revealed how inflation had impacted the respondents' willingness to take risks and whether inflation had influenced how closely they monitored their investments. In analyzing the responses, efforts were made to compare different respondent groups, such as students and working individuals or different age groups.

The conclusion of the research was that inflation had not significantly affected the saving and investment behavior of the majority of respondents. For some respondents, inflation had slightly reduced the amounts saved, but a significant decrease was observed only among a small portion of the participants. According to the survey, the impact of inflation on the age group was perhaps slightly smaller than one might have expected.

Keywords/tags (subjects)

Inflation, saving, investing, young adults

Miscellaneous (Confidential information)

-

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Säästäminen ja sijoittaminen inflaation aikana	3
2.1	Inflaatio	3
2.1.1	Kuluttajahintaindeksi	4
2.1.2	Pohjainflaatio	5
2.1.3	Hintavakaus.....	6
2.1.4	Euribor	7
2.1.5	Tulevaisuuden näkymät	7
2.2	Säästäminen	8
2.2.1	Käyttötilille säästäminen.....	8
2.2.2	Säästötilit	9
2.2.3	ASP-tili	10
2.2.4	Talletussuoja	12
2.3	Sijoittaminen	13
2.3.1	Osakesijoittaminen	13
2.3.2	Rahastosijoittaminen	14
2.3.3	Sijoittajan käyttäytyminen	17
3	Tutkimuksen toteutus	18
3.1	Tutkimusmenetelmä	19
3.2	Aineiston analysointi	19
4	Tulokset	20
5	Pohdinta	34
5.1	Johtopäätökset.....	35
5.2	Luotettavuus ja eettisyys.....	36
Lähteet	38	
Liitteet	41	
Liite 1.	Kyselypohja	41

Kuviot

Kuvio 1.	Kuluttajahintaindeksi Suomessa 10/2015–8/2023.....	5
Kuvio 2.	Kotitalouksien talletuskanta Kotitalouksien talletuskanta	10
Kuvio 3.	Avatut ASP-tilit vuosina 2011-2023	11

Kuvio 4. ASP-korkotukilainan maksimimäärät asunnon sijaintikunnan mukaan	12
Kuvio 5. Tulonlähteet	21
Kuvio 6. Kuukausittaiset nettotulot.....	22
Kuvio 7. Kuukausittaiset menot	23
Kuvio 8. Mitä varten säästän/sijoitan	24
Kuvio 9. Kuinka paljon säästän/sijoitan tällä hetkellä	25
Kuvio 10. Kuinka paljon säästin/sijoitin ennen inflaatiota n.2 vuotta sitten.....	26
Kuvio 11. Mihin kohteisiin säästän tai sijoitan	27
Kuvio 12. Onko inflaatio ja hintojen nousu vaikuttanut säästöjen määrään	29
Kuvio 13. Mikä inflaation osa on vaikuttanut talouteen eniten.....	30
Kuvio 14. Miten inflaatio on vaikuttanut riskinottohalukkuuteen	31
Kuvio 15. Seuraatko sijoituksiasi enemmän kuin ennen inflaatiota.....	33
Kuvio 16. Onko sijoitusvarallisuutesi noussut tai laskenut viimeisen 2 vuoden aikana	34

Taulukot

Taulukko 1 Insights työkalun näkymä	20
Taulukko 2 Vastaajien sukupuoli ja ikä.....	21
Taulukko 3. Vastajien tuloluokat eri ikäryhmissä.....	22
Taulukko 4. Mitä varten säästän/sijoitan ikäryhmittäin	24
Taulukko 5. Kuukausittaiset säästö/sijoitussummat opiskelijoilla ja työssäkäyvillä	25
Taulukko 6. Kuukausittaiset säästö/sijoitussummat eri ikäryhmillä	26
Taulukko 7. Säästö/sijoituskohteiden suosio opiskelijoiden ja työssäkäyvien keskuudessa.....	28
Taulukko 8. Säästö/sijoituskohteiden suosio eri ikäryhmissä	28
Taulukko 9. Miten inflaatio ja hintojen nousu on vaikuttanut säästöjen määrään opiskelijoilla ja työssäkäyvillä	30
Taulukko 10. Mikä inflaation osa on vaikuttanut talouteen eniten eri ryhmillä	31
Taulukko 11. Miten inflaatio on vaikuttanut riskinottohalukkuuteen eri ryhmissä.....	32
Taulukko 12. Miten inflaatio on vaikuttanut sijoituskohteiden valintaan eri ryhmissä	32
Taulukko 13. Seuraavatko eri ryhmät sijoituksiaan enemmän kuin ennen inflaatiota	33
Taulukko 14. Onko sijoitusvarallisuus noussut vai laskenut eri ikäryhmissä.....	34

1 Johdanto

Säästämisen ja sijoittamisen suosio erityisesti nuorten keskuudessa nousi huomasti varsinkin koronaviruksen aikana. Viime vuosien korkea inflaatio on kuitenkin hillinnyt alkanutta sijoitusbuumia ja monet sijoituskohteet eivät ole enää menestyneet aivan odotetulla tavalla. Inflaatio ja kustannusten nousu on vaikuttanut lähes kaikkien talouteen ja etenkin nuoret ovat talousvaikeuksissa haavoittuvassa asemassa. Vaikka sijoittaminen ei ole enää yhtä trendikästä kuin koronan aikana, on oman taloudenhallinnan merkitys korostunut entisestään taloudellisesti vaikeina aikoina.

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia ja analysoida, miten inflaatio on vaikuttanut nuorten aikuisten talouteen sekä heidän sijoitus- ja säästökäyttäytymiseensä. Tavoitteena on tarjota kattava ymmärrys inflaation vaikutuksista nuorten aikuisten talouteen. Lisäksi tutkimuksessa saadaan selville se, millaisilla summilla ja minkälaisiin kohteisiin nuoret säästävät ja sijoittavat. Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat:

1. Miten inflaatio on vaikuttanut nuorten aikuisten säästämiseen ja sijoittamiseen?
2. Mihin ja millaisilla summilla nuoret aikuiset säästävät ja sijoittavat?

Opinnäytetyön tietoperustassa käsitellään aiheen kannalta keskeisiä käsitteitä kuten inflaatiota, säästämistä ja sijoittamista sekä erilaisia säästö- ja sijoituskohteita. Tietoperusta koostuu aiheeseen liittyvistä kirjallisuudesta ja artikkeleista. Tiedonhakuun käytettyjä kanavia olivat esimerkiksi eri kirjastot ja Google Scholar. Tiedonhaussa käytettyjä hakusanoja olivat esimerkiksi inflaatio, sijoittaminen, säästäminen, kuluttajahintaindeksi ja ASP-tili.

2 Säästäminen ja sijoittaminen inflaation aikana

2.1 Inflaatio

Inflaatio tarkoittaa yleisen hintatason nousua. Hintojen noustessa kuluttajien ostovoima heikenee johtuen siitä, että samalla rahamäärällä saa ostettua vähemmän kuin aikaisemmin. Kotitalouksiin vaikuttavaa inflaatiota mitataan yleisesti kuluttajahintaindeksillä, jolla Suomessa Tilastokeskus seuraa noin 500 hyödykkeen hintoja kuukausittain. (Lindholm & Kettunen 2016)

Hansenin (2016) mukaan on olemassa kaksi pääteoriaa, joiden mukaan inflaatio syntyy. Ensimmäisen teorian mukaan inflaatio johtuu liikkeellä olevan rahan määrästä ja tämän määrän lisääntymisestä. Teorian mukaan hinnat nousevat samassa suhteessa saatavilla olevan rahamäärän mukaan olettaen, että muut asiat pysyvät muuttumattomina. Toisen teorian mukaan yleinen hintataso määräytyy yleisen kysynnän perusteella, jolloin kysynnän kasvu aiheuttaa myös hintojen nousua eli inflaatiota. (Hansen 2016.)

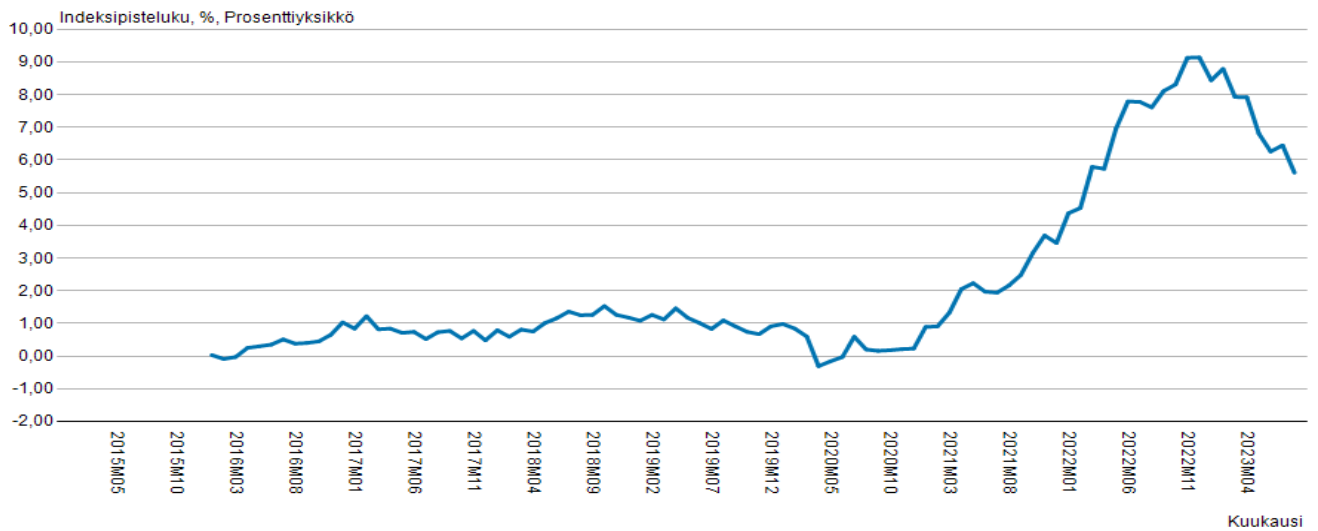
2.1.1 Kuluttajahintaindeksi

Kuluttajahintaindeksi on Tilastokeskuksen tuottama mittari, jolla mitataan kuluttajahintojen muutoksia. Indeksillä mitataan keskimääräisen kuluttajan ostaman hyödykkeiden hintaa kuukausittain. Kuluttajahintaindeksin laskeminen perustuu koriin, johon kuuluu satoja eri tuotteita. Koriin kuuluvien hyödykkeiden kulutus tulee olla vähintään promille kokonaiskulutuksesta ja jos kulutus tippuu alle tämän, poistetaan hyödykkeet korista. Esimerkiksi vuonna 2018 koriin lisättiin muun muassa musiikin suoratoistopalvelu ja poistettiin videokamera. Kuluttajahintaindeksit voivat olla eri maissa erilaisia, minkä takia EU:n jäsenvaltiot julkaisevat myös yhdenmukaistettua kuluttajahintaindeksiä, johon pätevät yleiset säännöt. Näiden pohjalta EU:n tilastovirasto laskee EU- ja euromaille yhteiset indeksit, joiden avulla voidaan tehdä eri maiden välisiä inflaatiovertailuja. Myös EKP käyttää näitä tilastoja rahapolitiikkansa tukena inflaation mittarina. (Pohjola 2019, 197–198.)

Nykyisen inflaation kiihtymisen aikana kuluttajahintaindeksillä mitattu korkein inflaatioprosentti oli marras- ja joulukuussa 2022, jolloin inflaatioprosentti oli 9,1 %. Viimeisin tulos on tätä kirjoittaessa elokuulta 2023, jolloin inflaatioprosentti on 5,6 %. (Tilastokeskus 2023a.) Euroopan keskuspankin tavoitteena hintavakauden säilyttämiseksi olisi, että inflaatioprosentti pysyisi noin kahdessa prosentissa keskipitkällä aikavälillä (Suomen Pankki 2023a). Alla olevasta kuviosta 1 voidaan huomata, kuinka inflaatio alkoi kiihtymään yli tavoitellun kahden prosentin elokuusta 2021 alkaen,

minkä jälkeen inflaatio jatkoi hurjaa nousuaan aina joulukuuhun 2023 asti. Tämän jälkeen inflaation kasvu on heikentynyt, mutta se on vieläkin varsin korkealla verrattuna tavoitetasoon.

Kuluttajahintaindeksi (2015=100) muuttujina Kuukausi. 0 Kuluttajahintaindeksi, Vuosimuutos (%).

Kuvio 1. Kuluttajahintaindeksi Suomessa 10/2015–8/2023 (Tilastokeskus 2023b)

2.1.2 Pohjainflaatio

Kuluttajahinnoissa tapahtuu paljon tilapäistä vaihtelua. Pohjainflaatiolla pyritään mittaamaan tilapäisistä muutoksista riippumatonta hintojen kehitystä. Pohjainflaatio voidaan laskea esimerkiksi poistamalla hintavaihtelulle alttiita hyödykkeitä tai painottamalla hyödykkeitä eri tavoilla. Tyypillisesti pohjainflaatiomittareista voidaan poistaa esimerkiksi ruoka ja energia tai painottaa keskihajontaa. (Suomen Pankki 2019.) Elokuussa 2023 pohjainflaatio oli 6,8 prosenttia, joka oli korkeampi kuin kuluttajahintaindeksin mukainen 5,6 prosenttia. Tilastokeskuksen mittaama pohjainflaatio ei sisällä ruuan tai energian hinnanmuutoksia. (Tilastokeskus 2023c.)

Suomen talouden ennusteen vaihtoehtolaskelmassa ennakoidaan pohjainflaation olevan lähivuosina nopeampaa kuin Suomen Pankin kesäkuun 2023 perusennusteessa ennakoitiin. Pohjainflaatiota voi kiihdyttää ennakoitua suurempi kysyntä ja palkkojen ennakoitua nopeampi kasvu. Vahvempi kokonaiskysyntä piristäisi myös työmarkkinoita, jolloin työttömyysaste jatkaisi laskuaan, mikä puolestaan nostaisi myös palkkoja ja hintojen nousupaineita. Laskelman kuvaamassa tilanteessa kysynnän kasvu jatkuu perusennustetta suurempana kahden vuoden ajan niin Suomessa

kuin kansainvälisestikin. Pohjainflaation ennustetaan kasvavan verrattuna Suomen Pankin ennusteeseen ja vaihtoehtolaskelman ennusteen mukaan pohjainflaatio tulee vielä vuonna 2025 olemaan 2,8 prosenttia kun Suomen pankin ennusteen mukaan pohjainflaatio olisi silloin enää 2 prosenttia. (Euro & Talous 2023a.)

2.1.3 Hintavakaus

Hintavakautena pidetään tilaa, jolloin kulutus- ja investointipäätöksiä tehtäessä ei tarvitse ottaa huomioon yleisen hintatason muutoksia. Hintavakaus tukee myös parhaiten työllisyyttä ja suotuisaa taloudellista ympäristöä. Nopealla inflaatiolla tai deflaatiolla on haitallisia vaikutuksia talouteen. Nopean inflaation aikana ihmisten tulotaso ei pysy hintojen nousun mukana, mikä johtaa ostovoiman heikentymiseen. Nopeasta inflaatiosta kärsivät etenkin säästäjät, sillä se voi muuttaa rahamääräisiä säästöjä sattumanvaraisesti. Kuten aikaisemmin jo todettiin, Euroopan keskuspankin tavoitteena on pitää inflaatio keskipitkällä aikavälillä kahden prosentin tasolla. EKP:n neuvoston tavoitteena on myös lisätä omistusasumisen kustannukset osaksi kuluttajahintaindeksiä, mikä toisi paremmin esiin kotitalouksiin vaikuttavaa inflaatiota. (Suomen Pankki 2023a.)

Hintavakautta pyritään ylläpitämään rahapoliittisin keinoin. EKP:n tärkein yksittäinen rahapolitiikan keino on ohjauskorko, joka tarkoittaa pankeille tarjottavan lyhytaikaisen vakuudellisen luoton korkoa. Ohjauskoron avulla EKP siis määrää hinnan, jolla pankit saavat rahaa lainattavaksi asiakkailleen, joten samalla se myös hallitsee pankkien tarjoamien lainojen korkoja. Ohjauskorkojen noustessa pankit ovat tiukempia antamaan asiakkailleen lainaa, joka samalla myös hillitsee kulutusta. Ohjauskoron lisäksi EKP voi vaikuttaa markkinoilla olevien varojen määrään esimerkiksi arvopaperikaupoilla. Pankkien varoja voi vähentää esimerkiksi myymällä EKP:n omistamia arvopapereita. (Pohjola 2019, 207–208.) Korkojen nouseminen vähentää niin kotitalouksien kulutushalukkuutta kuin yritysten investointejakin. Taloustieteilijöiden mukaan koronnousu aiheuttaa kokonaiskysynnän supistumista, millä pyritään myös hillitsemään inflaatiota. (Gerdesmeier 2009, 38.)

2.1.4 Euribor

Euribor (Euro interbank offered rate) on yleisin euroalueella käytettävä viitekorko, jota käytetään eri lainojen kuten asuntolainojen viitekorkona. Euriboria tarjotaan yleensä joko 3, 6 tai 12 kuukauden korkona, jolloin korko pysyy muuttumattomana valitun ajan. (OP2023.) Koska suurin osa suomalaisten asuntolainoista on sidottu euriborkorkoihin, on korkojen nousulla luonnollisesti suuret vaikutukset myös usean suomalaisen talouteen. EKP:n ohjauskorko pysyi nollassa vielä vuoden 2022 puoliväliin asti nousten kuitenkin lokakuuhun 2023 mennessä jo 4,50 prosenttiin. Vastaavasti euriborkorko oli pitkään jopa negatiivinen, jolloin asuntolainojen korot olivat lähes nollassa. Euriborkorko aloitti nousunsa hiukan ohjauskorkoa aikaisemmin ylittäen nollakoron rajan keväällä 2022 ollen lokakuussa 2023 4,16 prosenttia. (Suomen Pankki 2023c.)

Tilastokeskuksen (2023d) mukaan suomalaisen asuntovelallisen asuntokunnan keskimääräinen asuntovelka oli vuonna 2022 keskimäärin 110 000 euroa. Tällä lainamäärällä esimerkiksi 25 vuoden annuiteettilainan kuukausikulut olivat nollakorkojen aikana 0,7 prosentin marginaalilla 400 euroa, kun taas esimerkiksi 4,16 prosentin euriborkorolla kuukausierä olisi 634 €, josta pelkkiä korkoja olisi 446 euroa aikaisemman 64 euron sijaan.

2.1.5 Tulevaisuuden näkymät

Inflaatio on vuonna 2023 hidastunut jo edellisen vuoden huipuista ja vauhdin odotetaan hidastuvan myös jatkossa. Inflaation hidastuminen johtuu pääasiassa Euroopan keskuspankin kiristyneestä rahapolitiikasta ja energian hintojen laskusta. Heinäkuusta 2022 lokakuuhun 2023 EKP:n neuvosto on nostanut ohjauskorkoaan 4,5 prosenttiyksiköllä. EKP:n neuvosto arvioi, että nykyisellä ohjauskorkotasolla saadaan riittävän pitkän ajan aikana palautettua inflaatio tavoitellulle tasolle. EKP:n ennusteen mukaan inflaatio tulee kuitenkin ylittämään yli 2 prosentin keskipitkän aikavälin tavoitteen yhtäjaksoisesti yli neljän vuoden ajan vuonna 2025. (Suomen Pankki 2023b.)

Inflaation hidastumista on edesauttanut etenkin energiainflaation laantuminen ja kääntymisen osittain jopa negatiiviseksi. Muiden inflaation tärkeimpien alaerien hinnoissa puolestaan on nähtävissä vain inflaatiovauhdin tasaantumista. Kulutusaineissa on kuitenkin ollut jo alustavia merkkejä inflaation laajemmasta heikkenemisestä. Esimerkiksi euroalueen tuottajahinnat ovat laskeneet selvästi syksyn 2022 huipuista. Ennusteiden mukaan inflaation odotetaan olevan vuonna 2023 noin

5,5 prosenttia ja vuonna 2024 noin 3,2 prosenttia. Lähelle 2 prosentin tavoitetta ennustetaan pääsevän vuonna 2025 jolloin inflaation ennuste on 2,1 prosenttia. Inflaatiota voi kuitenkin vielä kiihdyttää esimerkiksi palkkojen nouseminen yli EKP:n ennusteiden. (Euro & Talous 2023b.)

2.2 Säästäminen

Säästäminen on varmasti kaikille tuttua ainakin jollain tasolla. Tavoitteena on olla käyttämättä kaikkia ansaittuja rahoja heti, jolloin käyttämättä jäänyt summa säästyy tulevaisuutta varten. Säästämisen motivaationa voi olla pieni tai suuri asia. Vähävarainen opiskelija voi joutua esimerkiksi säästämään uusia kenkiä varten, kun taas toinen voi säästä tavoitteenaan asunnon ostaminen. Säästämisen keinoja on monia. Joku voi säästää esimerkiksi kuukausittain palkastaan tai joku harvemmin silloin kun on jotain säästettäväksi asti. Säästötapoja on myös monia. Esimerkkinä käyttötillille säästäminen, säästötillille säästäminen ja ASP-säästäminen asuntoa varten. Monet pitävät tilitään myös puskurirahastoja pahan päivän varalle.

Säästämisessä korkean inflaation aikana on kuitenkin omat haasteensa, sillä inflaatio syö säästettyjen rahojen ostovoimaa reilusti. Esimerkiksi pankkitilillä odottaneen 10 000 euron säästön ostovoima on kahden viime vuoden aikana laskenut jopa 1 250 euroa. LähiTapiolan yksityistalouden ekonomisti Hannu Nummiaro suosittelee käyttötillille säästämisen sijaan harkitsemaan esimerkiksi määräaikaistalletuksia. Niille on nykytilanteessa mahdollista saada jonkinlaisia korkoja, jotka auttavat suojaamaan rahoja inflaatiolta. (Salkunrakentaja 2023.)

2.2.1 Käyttötillille säästäminen

Käyttötillillä tarkoitetaan pankin normaalia tiliä, jota käytetään päivittäisiin asioihin, kuten korttimaksuihin. Käyttötillillä kannattaisi säilyttää vain normaaleihin menoihin kuuluvaa rahamäärää. Tämä johtuu siitä, että normaalisti käyttötileille ei ole maksettu korkoa joko yhtään tai hyvin vähän, minkä takia se on varsin huono vaihtoehto säästämisen kannalta. (Tuhkanen 2006.)

Helsingin Sanomat uutisoi elokuussa 2023, että Nordea ja OP ilmoittivat alkavansa maksaa käyttötileilleen 0,25 prosentin korkoa. Maksettava korko on kuitenkin hyvin heikko verrattuna inflaati-

oon. Nordean henkilöasiakasliiketoiminnan johtaja Jani Eloranta suositteleeekin Nordean tiedotteessa, ettei käyttötilillä pidettäisi suuria summia, sillä ostovoiman voi turvata myös paremmilla ratkaisuilla. (Helsingin Sanomat 2023.)

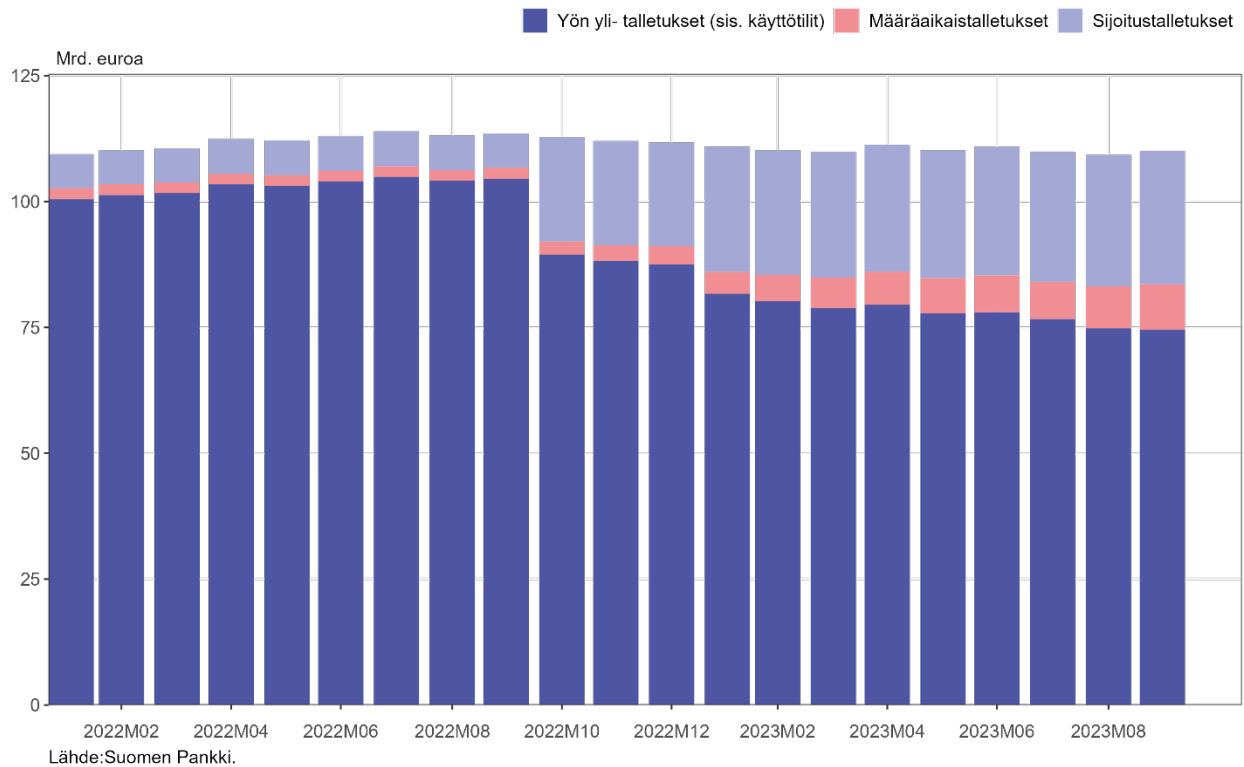
Suomen Pankin mukaan syyskuun 2023 lopussa kotitalouksilla oli talletuksia yhteensä 110,1 mrd. euroa, joista yön yli –talletuksia esimerkiksi käyttötileillä oli 74,6 mrd. euroa. Suurin osa näistä talletuksista eli 49,2 mrd. euroa oli kiinteäkorkoisilla tileillä 0 prosentin keskiporolla. Lokakuussa 2022 Suomen kotitalouksien kaikkien talletusten keskiporko oli 0,05 %, kun lokakuussa 2023 keskiporko on noussut 0,91 %:iin. Keskiporon nousua selittää lähinnä pankkien talletuskorkojen nostot. Käyttötilin suosio on hiukan laskenut, sillä 2023 tammi-syyskuun aikana määräaika- ja sijoitustalletusten osuus kotitalouksien talletuksista on kasvanut seitsemällä prosenttiyksiköllä. (Suomen Pankki 2023d.)

2.2.2 Säästötilit

Säästötili on pankin tarjoama talletustili, joka on suunniteltu juuri säästämistä varten. Säästötiliä voi käyttää esimerkiksi turvana yllättäviä menoja varten tai säästää jotain tulevaa ostosta varten. Säästötileihin sisältyy pankista riippuen erilaisia ehtoja, joten se ei ole hyvä vaihtoehto päivittäisten raha-asioiden hoitoon. Tällaisia ehtoja ovat esimerkiksi nostopalkkiot tililtä tehdyistä nostoista tai rajattu ilmaisten nostojen määrä. (Tuhkanen 2006.)

Määräaikaistalletuksella tai sijoitustalletuksella tarkoitetaan talletusta, joka kestää tietyn ennalta sovitun talletusajan. Talletukselle maksettava korko on kiinteä koko talletusajan ja se määräytyy avaushetken korkotason mukaan. (Danske Bank, n.d.) Määräaikaistalletusten ja sijoitustalletusten suosio Suomessa on noussut viimeisen vuoden aikana reilusti seitsemällä prosenttiyksiköllä. Näille tileillä on 2023 tammi-lokakuun aikana siirretty noin 7 mrd. euroa, kun vastaavasti yön yli- tileiltä varoja on vähennetty noin 8,5 mrd. eurolla. Syyskuussa 2023 uusien määräaikaistalletusten keskiporko nousi 3,18 prosenttiin ja määräaikaistalletuskannan keskiporko oli 2,30 prosenttia sijoitustalletuskannan keskiporon ollessa 2,15 prosenttia. (Suomen Pankki 2023d.) Alla olevasta kuviosta 4 voidaan nähdä kuinka määräaikaistalletusten ja sijoitustalletusten suosio on lisääntynyt suhteessa yön yli -talletuksiin ajanjaksolla 8/2022-8/2023 (Suomen Pankki 2023e.)

Kotitalouksien talletuskanta

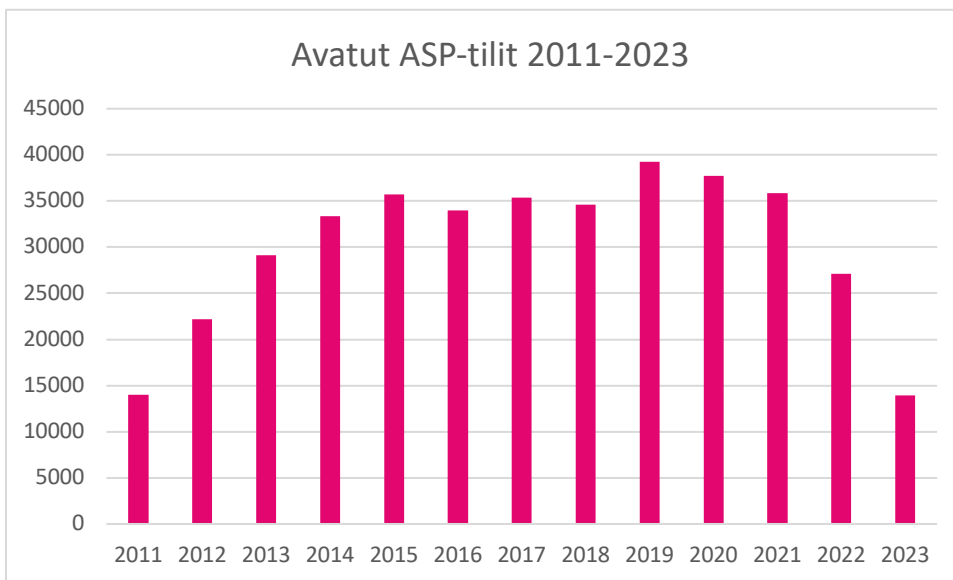
Kuvio 2. Kotitalouksien talletuskanta Kotitalouksien talletuskanta (Suomen Pankki 2023e)

Yksi säästötilin muodoista on määräaikaistili. Määräaikaistilillä on usein jokin vähimmäistalletusraja ja talletetut rahat pysyvät tilillä ennalta sovitun ajan. Normaalisti tililtä saatava korko on sitä suurempi, mitä pidemmäksi aikaa ja mitä suuremman summan tilille tallettaa. Jos tarkoitus on antaa rahojen olla vähänkään pidempään, saa määräaikaistilille yleensä parempaa korkoa kuin normaalille säästötilille. Rahoja ei kuitenkaan yleensä saa nostaa tililtä ennen määräajan umpeutumista ilman sanktioita. Määräaikaistili on myös pankkien keino houkutella itselleen asiakkaita hiukan korkeamman koron turvin. (Pesonen 2013, 81.)

2.2.3 ASP-tili

ASP-tilin voi avata 15-44-vuotias ensiasunnon ostaja, joka ei ole aikaisemmin omistanut asuntoa. Tilin avaamisesta sovitaan itse valitun pankin kanssa, joka voi myöntää ASP-lainan, kun tilille on säästetty vähintään 10 prosenttia asunnon ostohinnasta. ASP-järjestelmä perustuu asuntosäästö-palkkiolakiin, jonka avulla valtio tukee ensiasunnon ostajia. (Valtiokonttori 2023a.)

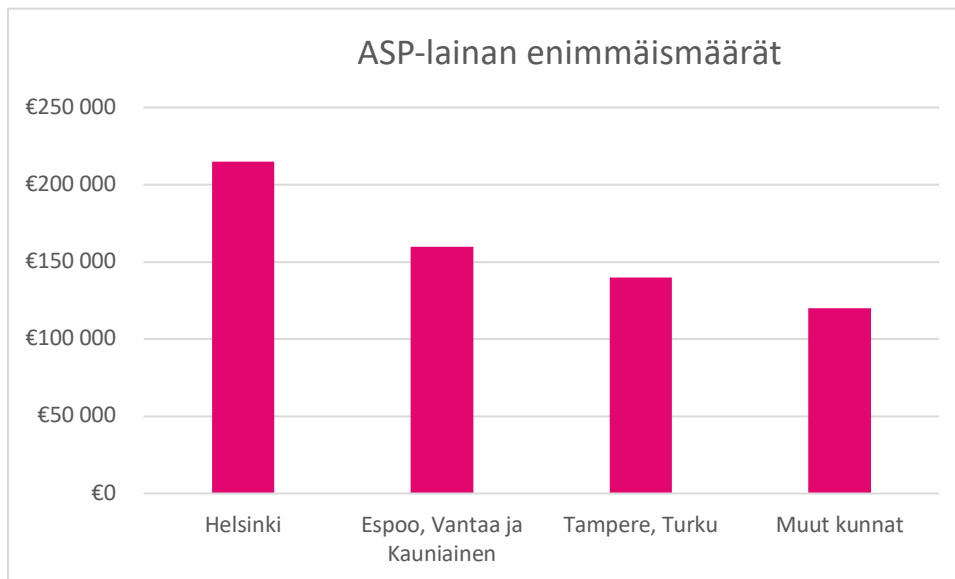
ASP-tilille pitää tallettaa vähintään 150 euroa ja enintään 4 500 euroa kolmen kuukauden kvartaalia kohden vähintään kahdeksan kvartaalin ajan. Talletuksista voi pitää välissä taukoa eli kvartaalien ei tarvitse olla peräkkäin. Lisäksi talletuksia voi jatkaa niin pitkään kuin itse haluaa. ASP-tilille saa pankin maksaman vuosittaisen yhden prosentin talletuskoron, jonka lisäksi säästetyille varoille maksetaan asunnon ostovaiheessa 2-4 prosentin lisäkorko. Lisäkorkoa maksetaan enintään kuudelta ensimmäiseltä vuodelta. Tilille maksettavat korot ovat myös verovapaita. Kaksi erillistä ASP-tiliä voidaan myös yhdistää yhteisen asunnon hankkimista varten ja kahdella tilillä voi ottaa joko yhteisen tai erilliset lainat. Toinen henkilö, esimerkiksi puoliso, voidaan myös liittää ASP-säästäjän tiliin, jos hän täyttää ASP-ehdot tai on avioliitossa henkilön kanssa tai heillä on yhteinen lapsi. Tiliin liittymisen jälkeen parin on tehtävä vähintään yksi yhteinen talletus ennen asunnon ostamista. (Valtiokonttori 2023.) Avattujen ASP-tilien lukumäärä on viime vuosina hiukan laskenut vuoden 2019 huipusta, jolloin uusia tilejä avattiin lähes 40 000 kappaletta. Vuonna 2022 uusia tilejä avattiin enää noin 27 000 kappaletta. Alla olevasta kuviosta 5 voidaan tarkastella avattujen tilien lukumäärän kehitystä vuosina 2011-2023. (Valtiokonttori 2023b.)

Kuvio 3. Avatut ASP-tilit vuosina 2011-2023 (Valtiokonttori 2023b, muokattu)

ASP-lainaa saa enintään 90 prosenttia asunnon ostohinnasta tai rakennuttajan kustannusarviosta. Jos ASP-laina ei riitä kattamaan 90 prosentin osuutta, voi pankilta hakea lisälainaksi tavallista asuntolainaa. Korkotuettujen ASP-lainojen enimmäismäärät määräytyvät asuinpaikkojen mukaan, jotka näkyvät alla olevassa kuviossa 6. ASP-lainaan saa myös valtion korkotukea lainan

ensimmäisen 10 vuoden ajan. Jos lainan korko ylittää 3,8 prosentin, maksaa valtio 70 prosentin korkohyvityksen tämän ylittävästä summasta. (Valtiokonttori 2023a.)

Kuvio 4. ASP-korkotukilainan maksimimäärät asunnon sijaintikunnan mukaan (Valtiokonttori, muokattu)

2.2.4 Talletussuoja

Suomessa talletuksia lain mukaan suojaa Rahoitusvakausviraston vastuulla oleva talletussuojajärjestelmä. Järjestelmä suojaa tallettajien rahoja siinä tapauksessa, jos pankki ajautuisi maksukyvyttömyyteen. Talletussuoja suojaa talletuksia pankkikohtaisesti 100 000 euroon asti. Jos talletuksia on monessa pankissa, saa jokaiseen pankkiin oman 100 000 euron suojan. Talletussuojan näkökulmasta kuitenkin OP-ryhmä, Säästöpankkiryhmä ja POP pankki -ryhmä katsotaan yhdeksi samaksi pankiksi, koska ne vastaavat joko kokonaan tai osittain toistensa velvoitteista. Talletussuoja on myös yhdenmukaistettu EU:n jäsenmaissa ja näin ollen talletukset EU:ssa toimivissa talletuspankeissa on aina turvattu 100 000 euroon asti. (Rahoitusvakausvirasto 2023a.)

Talletussuoja turvaa vain pankkitileillä olevia varoja eli talletuksia. Talletuksiin kuuluvat esimerkiksi käyttötili, määräaikaistalletus, säästötilit ml. ASP-tilit ja toisen lukuun tehdyt talletukset. Sen sijaan erilaiset sijoitukset kuten rahastot ja osakkeet eivät kuulu talletussuoja piiriin. Myös osakesäästötillillä olevat varat kuuluvat suojaan, jos ne eivät ole kiinni osakkeissa. (Rahoitusvakausvirasto 2023b.)

2.3 Sijoittaminen

Sijoittaminen tarkoittaa yleensä eri sijoituskohteiden ostamista, omistamista ja myymistä voitontekotarkoituksessa. Sijoittamiseen liittyy vahvasti tuotto-odotus ja riskin suuruus. Yleisesti ottaen suurempi riski tarkoittaa myös suurempaa tuotto-odotusta. Riskiä voi kuitenkin pienentää esimerkiksi hyvällä hajautuksella. Sijoittaminen ja säästäminen voivat monesti yhdistyä esimerkiksi rahastosäästämisessä. Tämä tarkoittaa sitä, että kuukausittain säästetään jokin summa, joka myös sijoitetaan kuukausittain valittuihin rahastoihin. (Pesonen 2013, 10–11.)

Sijoittaminen olisi hyvä aloittaa mahdollisimman nuorena, jolloin sijoittaja saa mahdollisimman suuren hyödyn korkoa korolle -ilmiöstä ja sijoitusten arvo ehtii kasvaa. Korkoa korolle - ilmiö perustuu siihen, että alkuperäisen sijoitetun pääoman lisäksi sijoittaja saa vuosittain tuottoa myös aikaisempien vuosien koroille, jotka kasvavat joka vuosi, jos voittoa on tullut. Esimerkiksi seitsemän prosentin vuosittaisella tuotolla alkuperäinen sijoitus voi lähes tuplaantua jo kymmenessä vuodessa. (Pesonen 2013, 20.) Nordnetin talousasiantuntija Martin Paasi (n.d.) havainnollistaa Nordnetin artikkelissa, kuinka suurta hyötyä korkoa korolle -ilmiöstä voi saada. Paasi kertoo, kuinka 20-vuotiaana sijoittamisen aloittava voi säästää 2 400 euroa vuodessa kymmenen vuoden ajan, jolloin 65 vuoden iässä hänellä olisi 7 prosentin keskimääräisellä vuosikorolla kasassa 356 700 euroa. Vastaavasti 30-vuotiaana samoilla ehdoilla aloittavan sijoittajan tuli säästää yhtäjaksoisesti 65-vuotiaaksi asti, eikä hänellä silti kasassa olisi kuin 333 200 euroa. Tämä on siis 23 000 euroa vähemmän kuin 20-vuotiaana aloittaneella, vaikka hän sijoitti omaa rahaansa monta kertaa enemmän. Tämän lisäksi lähes samaan summaan 65-vuotiaana voi päästä, jos vanhempasi ovat elämäsi kaksi ensimmäistä vuotta sijoittaneet sinulle 2400 euroa vuodessa eli yhteensä 4 800 euroa. Tällöin sinulla on 65-vuotiaana koossa samalla 7 prosentin vuosittaisella korolla 356 900 euroa. (Nordnet, n.d.)

2.3.1 Osakesijoittaminen

Osakkeella tarkoitetaan osuutta yhtiöstä. Osakkeenomistajat ovat yrityksen omistajia, joilla on paitsi oikeus yhtiön maksamiin osinkoihin myös oikeus osallistua yhtiön päätöksentekoon osakkeen antamalla äänioikeudella. Eri yhtiöiden osakkeilla käydään kauppaa pörssissä ja osakkeiden arvo vaihtelee yhtiöiden menestyksen ja tulevaisuuden odotusten mukaan. Osakkeen lopullinen hinta muodostuu myyjien myyntitarjousten ja ostajien ostotarjousten kohdatessa. Osakkeista saa-

tavat tuotot perustuvat osakkeen mahdolliseen arvonnousuun ja mahdollisesti maksettaviin osinkoihin. Osakkeen arvo voi myös laskea, jolloin sijoittaja tekee tappiota, jos hän myy osakkeitaan halvemmalla kuin on ne ostanut. Jos yhtiö ajautuu konkurssiin, menettää sijoittaja kaikki sijoittamansa rahat. Historian aikana osakkeet ovat antaneet hyvän suojan inflaatiota vastaan, koska yhtiöt ovat pystyneet reagoimaan kasvaneisiin kustannuksiin nostamalla hintojaan. (Pesonen 2013, 88–90.)

Osakesijoittamiseen sisältyy paljon erilaisia riskejä. Markkinariskillä tarkoitetaan tilannetta, jolloin yleinen markkinatilanne vaikuttaa yksittäiseen osakkeeseen. Paniikki markkinoilla voi vaikuttaa myös hyvin menestyviin osakkeisiin. (Pesonen 2013, 90.) Saario (2020) kertoo, kuinka markkinariskiltä voi välttyä olemalla pois markkinoilta, kun kehityksen trendi kääntyy laskeväksi. Koska osakemarkkinat ovat täysin globalisoituneet, heijastuvat isojen sijoittajien millä tahansa toimialalla kärsimät tappiot myös koko maailman osakemarkkinoihin. Näin ollen ei markkinariskiä voi käytännössä välttää muuten kuin olemalla poissa markkinoilta. (Saario 2020, 103.)

Yritysriski puolestaan tarkoittaa yritykseen itseensä ja sen toimintaan kohdistuvaa riskiä. Pahimpana vaihtoehtona yritysriskin toteutumisesta on yrityksen konkurssi. (Pesonen 2013, 91.) Etenkin lyhyellä aikavälillä riski kurssin heilahtelulle voi olla suurta. Lyhyen aikavälin riskiä voi kuitenkin hallita etenkin pidemmällä sijoitusajalla. Pesonen (2013, 91–92) painottaakin, että osakkeisiin kannattaisi sijoittaa vain pitkällä tähtäimellä. Saario (2020) pitää yhtiökohtaiselta riskiltä suojautumiseen hyvänä keinona hajautusta. Saarion mukaan yhteen osakkeeseen ei tulisi sijoittaa enempää kuin sijoittajalla on varaa hävitä. Hajauttamisella saadaan pienennettyä yhtiöriskiä hyvinkin nopeasti. Esimerkiksi yhteen yhtiön sijoittaessa yrityskohtainen riski on 51 prosenttia, kun taas kymmenen yhtiön salkulla yrityskohtainen riski on enää 17 prosenttia. Mitä alhaisempi yhtiöriskin osuus on, sitä suurempi on puolestaan markkinariskin osuus. Saadakseen hajauttamisesta maksimaalisen hyödyn tulisi sijoittajan valita salkkuunsa yhtiöitä, joiden kurssikehitys ei ole keskenään riippuvaista. Maantieteellisen hajautuksen merkitys puolestaan on viime aikoina pienentynyt, sillä suurin osa pörssiyhtiöistä tekee kansainvälistä kauppaa. (Saario 2020, 108–109.)

2.3.2 Rahastosijoittaminen

Sijoitusrahasto voi koostua esimerkiksi osakkeista, korkoinstrumenteista ja muista arvopapereista. Sijoitusrahaston omistavat siihen sijoittaneet henkilöt, yritykset tai muut yhteisöt. Sijoitusrahasto

toimii keräämällä sijoittajien rahoja yhteen, jotta ne voidaan hajauttaa sijoittamalla varat eri kohteisiin rahaston sääntöjen mukaan. Sijoitusrahastoa hallinnoi yleensä rahastoyhtiö, joka ei kuitenkaan omista rahastoon kuuluvia sijoituksia, vaan ne ovat rahastoon sijoittaneiden omistuksessa. Suomessa rahastoja ja niiden säilytysyhteisöjä valvoo Finanssivalvonta, jolle sijoitusrahaston tulee vahvistuttaa sääntönsä. Niistä tulee käydä ilmi esimerkiksi se, mihin sijoitustuotteisiin rahasto varojaan sijoittaa, mikä on rahaston vertailuindeksi ja jakaako rahasto tuotto-osuuksia. Sijoitusrahastolain mukaan rahastoyhtiön asiakkaille on tarjottava rahastoesite, josta selviää kaikki olennaiset tiedot esimerkiksi rahaston tavoitteista, riskeistä ja kulurakenteesta. (Kauppila, Puttonen & Repo 2020.)

Kaikista eri rahastovaihtoehtoista pienimmän riskin omaavat erilaiset korkorahastot. Matalin riski ja toisaalta myös matalin tuotto on lyhyen koron rahastoilla, jotka sijoittavat varansa erilaisiin rahamarkkinaosuuksiin yleensä alle vuoden ajaksi. Pitkän koron rahastot puolestaan sijoittavat erilaisiin joukkovelkakirjalainoihin, jolloin odotettu tuotto mutta myös riski on suurempi kuin lyhyen koron rahastoissa. Joukkovelkakirjalainoihin liittyy korkoriski eli korkojen noustessa joukkovelkakirjalainan arvo laskee. Koska joukkovelkakirjalainan korko on yleensä kiinteä, laskee niiden arvo silloin, kun niitä diskontataan uusilla korkeammilla koroilla. (Kauppila ym. 2020.)

Korkorahastoja riskisempi, mutta yleensä myös tuottavampi vaihtoehto on osakerahastot, jotka sijoittavat rahansa osakkeisiin. Osakerahastoilla on tarkat säännöt, minkälaisiin osakkeisiin ne voivat sijoittaa. Tämä sijoituspolitiikka tulee selvittää rahaston esitteestä. Osakerahastot voivat sijoittaa esimerkiksi tietyn alueen, toimialan tai yhtiön koon perusteella. Yleensä rahastoilla on määritetty jokin vertailuindeksi, jonka tuoton kyseinen rahasto pyrkii ylittämään. Valitun indeksin tulisi vastata myös rahaston sijoitusstrategiaa. (Kauppila ym. 2020.) Pesonen (2013, 144) muistuttaaakin sijoittajia, ettei osakerahasto ole riskitön vaihtoehto. Vaikka yksittäisen yhtiön riski onkin normaalia osakesijoitusta pienempi, tulee sijoittajan silti tiedostaa osakemarkkinoiden mahdolliset riskit.

Yhdistelmärahastot puolestaan sijoittavat niin osakkeisiin kuin korkoihinkin näiden painopisteiden vaihdellessa markkinatilanteen mukaan. Odotettuun tuottoon vaikuttavat niin sijoituskohteiden välinen painotus kuin painotuksen vaihtelurajat. Rahastoilla voi olla myös esimerkiksi jokin tavoitevuosi, jonka jälkeen rahastossa on enää pelkästään korkosijoituksia. Yhdistelmärahaston tuottojen

kannalta kriittisintä on se, miten salkunhoitaja onnistuu painottamaan korkoja ja osakkeita markkinatilanteiden muuttuessa. (Kauppila ym. 2020.) Perustarkoituksena on, että osakkeiden ollessa nousussa mahdollisimman paljon varoja olisi kiinni osakkeissa ja kun osakemarkkinoille ennakoidaan heikompia aikoja, olisi varoja enemmän korkosijoituksissa. Jos painorajoja ei ole määritelty, voisi yhdistelmärahastolla olla vain korko- tai osakesijoituksia markkinatilanteen niin salliessa. Yleensä painotuksille on kuitenkin olemassa jonkinlaiset raamit. (Pesonen 2013, 146–147)

Indeksirahastot ovat rahastoja, jotka pyrkivät mahdollisimman hyvin jäljittelemään valitun indeksin tuottoa ja sisältöä. Indeksirahastoja kutsutaan passiivisiksi rahastoiksi, koska niissä salkunhoitaja ei tee itse mitään päätöksiä, vaan vain seuraa valitun indeksin liikkeitä. (Kauppila ym. 2020.) Indeksirahasto joutuu kuitenkin maksamaan kaupankäyntikuluja, joten aivan täysin indeksia vastaavaan tuottoon se ei voi päästä. Passiivisilla indeksirahastoilla on kuitenkin matalat hallinnointikulut verrattuna aktiivisiin rahastoihin, mikä selittää indeksirahastojen suosiota niiden helppouden lisäksi. (Pesonen 2013, 148–149.)

Exchange Traded Fund eli ETF-rahasto on sijoitusrahasto, jolla voidaan tehdä kauppaa pörssissä. Ensimmäiset ETF-rahastot seurasivat vahvasti S&P 500-indeksiä. ETF-rahastot syntyivät sähköisen kaupankäynnin yleistyttyä 1990-luvulla. ETF-rahastot ovat perinteisiä rahastoja ketterämpiä, sillä niihin ei tarvitse erikseen rekisteröityä, vaan niitä voi ostaa ja myydä pörssissä samalla tavalla kuin osakkeita. Indeksirahastot ja erityisesti juuri ETF-rahastot ovat olleet kuluneen vuosikymmenen suuri ilmiö. Vuonna 2019 arvioitiinkin eri indeksirahastojen omistavan jo yli 50 prosenttia koko USA:n osakemarkkinasta. ETF-rahastoista löytyy paljon muutakin kuin indeksirahastoja, esimerkiksi korkoihin sijoitettavia tai rahastomuotoisia sijoitussalkkuja lähes minkä tahansa teeman mukaan. (Kauppila ym. 2020.) Saario (2020) pitääkin ETF-rahastoja ylivoimaisena vaihtoehtona perinteisiin aktiivisiin rahastoihin verrattuna alhaisten kulujen ja veroetujen takia. ETF-rahastot, jotka sijoittavat tuottoonsa takaisin rahastoon, saavat osingot verovapaasti. Tästä johtuen ne ehtivät kasvaa korkoa siihen asti, kunnes osuus myydään. Lisäksi kulut ovat huomattavasti alhaisemmat kuin aktiivisesti hoidetussa rahastossa. (Saario 2020, 39.)

2.3.3 Sijoittajan käyttäytyminen

Sijoittajien tekemät virheet johtuvat yleensä sijoittajan omista tunteista, sillä aina rationaalisten päätösten tekeminen ei onnistu. Virheitä on vaikea välttää, jos niistä ei ole tietoinen. Toisaalta niiden havaitseminen pitäisi olla mahdollista, sillä kaikki virheet joku on tehnyt jo aikaisemmin. Hyvä sijoituspäätös muodostuu tunteiden ja kognitiivisten vinoumien tiedostamisesta sekä siitä, että sijoittaja kykenee rationaaliseen päätöksentekoon, vaikka se olisikin vastoin hänen tunteitaan. Tunteita vastoin toimiminen on monesti sijoittamisen vaikein osuus. Historia kuitenkin osoittaa, että järki lähes aina voittaa tunteen, vaikka tunteet ottavatkin vallan liian usein. Monet sijoittamista käsittelevät teokset ovat varsin ajattomia, koska vaikka maailma ympärillä muuttuu, pysyy ihmisten käytös silti samanlaisena kuin ennen. (Juntunen 2023.)

Monesti kuvitellaan, että sijoittaminen vaatii korkeaa älykkyyttä, mikä ei kuitenkaan usein pidä paikkaansa. Tärkeintä sijoittamisessa on tunneälykyys, kyky tunnistaa osakemarkkinoilla ihmisten tunteiden merkitys ja taito käyttää tätä tietoa hyväksi omissa sijoituspäätöksissä. Tunteet ja impulssit saavat monet kokeneetkin sijoittajat poikkeamaan sijoitusstrategiastaan ja toimimaan kuin uhkapelaaja, mikä johtaa yleensä huonoon lopputulokseen. (Juntunen 2023.)

Sijoittajana menestyäkseen olisi tärkeää pystyä olemaan oma itsensä, eikä luottaa sokeasti muiden mielipiteisiin. Tärkeintä on luoda itse oma sijoitusstrategia ja luottaa siihen vaikeinakin aikoina. Jos sijoittaja ei luota strategiaansa, hän saattaa muuttaa sitä aina, kun markkinoilla tapahtuu muutoksia. Tämä todennäköisesti johtaa siihen, että sijoittaja on aina myöhässä uusissa trendeissä eikä hänellä todellisuudessa ole sijoitusstrategiaa. (Juntunen 2023.)

Ajoittaminen eli sijoituksen oikea osto- tai myyntihetki on yksi sijoittamisen vaikeimpia asioita. Todellisuudessa sijoittajan ei tulisi edes yrittää sijoituksensa ajoittamista, koska se epäonnistuu lähes aina. Myöskään pörssikurssien päivittäinen seuraaminen ei ole hyväksi, koska se lisää houkutusta ostaa tai myydä osakkeita pelkästään kurssimuutosten aiheuttamien tunteiden perusteella riippumatta siitä, mitä kyseisessä yhtiössä oikeasti tapahtuu. Osakekaupan helpottuminen onkin lisännyt kaupankäyntiä hurjasti. Esimerkiksi 1950-luvulla osakkeita omistettiin keskimääriin 7–8 vuoden ajan, kun taas 2020-luvun alussa osaketta pidettiin salkussa keskimäärin enää alle puolen vuoden ajan. Monet sijoittajat eivät enää sijoita tiettyihin yhtiöihin, vaan pelkästään reagoivat markkinoi-

hin yrittäessään ajoittaa sijoituksiaan. Osakkeiden ostostrategian lisäksi yhtä tärkeää olisi myös irtaantumisstrategia eli suunnitelma siitä, milloin osake tulisi myydä. Suurin osa sijoittajista myy omistuksiaan esimerkiksi silloin, kun osakkeen kurssi yllättäen laskee reilusti, vaikka sillä ei välttämättä olisi mitään vaikutusta yhtiön pitkän aikavälin kehitykseen. (Juntunen 2023.)

Jos markkinat tuntuvat ylikuumentuneen ja kaikki osakkeet tuntuvat kalliilta, voi paras sijoituspäätös olla tekemättä yhtään mitään, vaikka sijoitettavaa rahaa olisikin käytössä. Yhtä vaikeaa on myös silloin, kun kurssit romahtavat ja omistusten arvo laskee useita kymmeniä prosentteja. Esimerkiksi Warren Buffet jätti tunnetusti esimerkiksi IT-osakkeet muille sijoittajille IT-kuplan aikana, vaikka häntä tuolloin pidettiin päätöksen takia ajastaan jälkeen jääneenä. Buffet oli tekemättä mitään yli 140 miljardin käteiskassan kanssa myös koronan aikaisen pörssin ylikuumentumisen aikana eikä lähtenyt mukaan ajan trendeihin kuten kryptovaluuttoihin. Varainhoitopalvelu Fidelity on tutkinut 5,2 miljoonan miehen ja naisen sijoitusten tuottoja 2011–2020 välisenä aikana. Tuona ajankaksolla tutkimuksen naisten sijoitustuotto oli 0,4 % miehiä korkeampi. Ero ei selity pelkästään naisten paremmalla sijoitustaidolla, vaan sillä, että he tekevät sijoituksillaan 45 % vähemmän kauppaa kuin tutkimuksen miehet. Tällöin naiset tekevät myös vähemmän huonoja sijoituspäätöksiä. Jatkuva kaupankäynti myös syö sijoitusten tuottoja kaupankäyntikulujen takia etenkin piensijoittajilla. (Juntunen 2023.)

3 Tutkimuksen toteutus

Opinnäytetyön tutkimusosuus toteutettiin Webropol-kyselynä, joka jaettiin Facebookin Sijoituskerho-nimisessä ryhmässä. Kyselyssä oli 21 kysymystä, jotka olivat kaikki pakollisia. Kysely oli auki viisi päivää ja siihen vastasi 113 henkilöä, joista henkilötietojen käsittelyn hyväksyi 106 vastaajaa. Ryhmässä on 120 000 jäsentä, mutta kyselyn kohderyhmän eli 18–29-vuotiaiden määrä ei ole tiedossa.

Kyselyssä kysyttiin esimerkiksi vastaajien kuukausittaisia tuloja ja menoja sekä sitä, mihin kohteisiin he säästävät ja sijoittavat. Inflaation vaikutuksia pyrittiin selvittämään kysymällä, millä summalla vastaajat säästävät ja sijoittavat tällä hetkellä sekä myös kaksi vuotta sitten ennen inflaatiota. Lisäksi kysyttiin, mikä inflaatio osa-alue on vaikuttanut vastaajan talouteen eniten sekä, miten inflaatio on vaikuttanut heidän sijoituskäyttäytymiseensä. Kyselyn avulla pyritään vastaamaan kahteen tutkimuskysymykseen, jotka ovat:

1. Miten inflaatio on vaikuttanut nuorten aikuisten säästämiseen ja sijoittamiseen?
2. Mihin ja millaisilla summilla nuoret aikuiset säästävät ja sijoittavat?

3.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena tutkimuksena, koska tutkimuksessa pyrittiin saamaan vastauksia mahdollisimman suurelta joukolta. Kvantitatiivinen tutkimus soveltuu myös hyvin eri ilmiöiden tarkasteluun. Määrällisessä tutkimuksessa voidaan selvittää eri asioiden välisiä riippuvuussuhteita ja tuloksia voidaan havainnollistaa esimerkiksi taulukkojen ja kuvioiden avulla (Heikkilä 2014, 15).

Tutkimus toteutettiin näytetutkimuksena. Tämä johtuu siitä, että perusjoukko eli 18–29-vuotiaat on niin suuri, ettei koko perusjoukon tutkiminen olisi mahdollista. Tutkimukseen osallistuvat henkilöt osallistuivat kyselyyn Sijoituskerho-nimisen Facebook-ryhmän kautta. Näytteeksi valikoituivat juuri sijoituskerhon jäsenet, koska sen kautta saatiin tavoitettua kerralla mahdollisimman suuri joukko mahdollisia vastaajia, joilla voidaan olettaa olevan kokemusta aiheesta eli sijoittamisesta ja säästämisestä.

3.2 Aineiston analysointi

Kvantitatiivisen tutkimuksen aineistot voidaan joko kerätä itse tai saada valmiina muiden kokoamista rekistereistä, tietokannoista tai tilastoista. Itse kerättävissä aineistoissa on määriteltävä tutkimusongelman mukaan tutkimuksen kohderyhmä ja tiedonkeruumenetelmä. (Heikkilä 2014, 16–17.) Kysely (ks. liite 1) julkaistiin Facebook -ryhmässä ja kohderyhmänä olivat ryhmän 18–29-vuotiaat henkilöt. Kyselyssä oli 21 kysymystä, jotka olivat kaikki pakollisia. Kysely oli auki viisi päivää 22.11.2023 – 26.11.2023 välisenä aikana ja siihen vastasi 113 henkilöä. Varsinaisiin kysymyksiin vastasi 106 henkilöä, koska seitsemän vastaajaa ei hyväksynyt henkilötietojensa käsittelyä.

Kyselyssä kysyttiin esimerkiksi vastaajien kuukausittaisia tuloja ja menoja sekä säästö- ja sijoituskohteita. Inflaation vaikutuksia pyrittiin selvittämään kysymällä, millä summalla vastaajat säästävät ja sijoittavat niin tällä hetkellä kuin myös kaksi vuotta sitten ennen inflaatiota. Lisäksi kysyttiin, mikä inflaatio osa-alue on vaikuttanut vastaajan talouteen eniten ja miten inflaatio on vaikuttanut heidän sijoituskäyttäytymiseensä.

Kyselyn alussa vastaajilta kysyttiin henkilötietoja kuten ikää ja sukupuolta, sekä tietoja vastaajien elämäntilanteesta esimerkiksi ovatko he opiskelijoita, työssäkäyviä, työttömiä vai yrittäjiä tai esimerkiksi työssäkäyviä opiskelijoita. Näitä tietoja käytettiin taustamuuttujina vastauksia analysoidessa. Tekstissä analysoinnin apuna käytetään etenkin vastaajien ikää ja sitä ovatko he opiskelijoita vai työssäkäyviä. Tekstiin nämä taustamuuttujat valikoituivat sen takia että niistä saatiin parhaiten mielenkiintoisia eroja esille. Nämä muuttujat koettiin myös tutkimuksen kannalta tärkeämmiksi kuin esimerkiksi sukupuolten väliset erot. Tulosten analysoinnissa käytettiin apuna Webropolin Insight työkalua, jonka avulla voidaan vertailla haluttujen ryhmien vastauksia keskenään jokaisen kysymyksen kohdalla taulukossa 1 nähdyllä tavalla.

Taulukko 1 Insights työkalun näkymä

	Kaikki	Opiskelija	työssäkäyvä	18-20	21-23	24-26	27-29
20. Seuraatko sijoituksiasi enemmän kuin ennen inflaatiota?: Hiukan enemmän	14,2%	17,7%	12,9%	33,3%	13,2%	13,8%	7,4%
20. Seuraatko sijoituksiasi enemmän kuin ennen inflaatiota?: Paljon enemmän	8,5%	6,5%	10%	16,7%	5,3%	6,9%	11,1%
20. Seuraatko sijoituksiasi enemmän kuin ennen inflaatiota?: Saman verran	65,1%	64,5%	64,3%	25%	71,1%	69%	70,4%
20. Seuraatko sijoituksiasi enemmän kuin ennen inflaatiota?: Hiukan vähemmän	9,4%	8,1%	11,4%	25%	7,9%	6,9%	7,4%
20. Seuraatko sijoituksiasi enemmän kuin ennen inflaatiota?: Paljon vähemmän	2,8%	3,2%	1,4%	0%	2,6%	3,4%	3,7%

4 Tulokset

Henkilötietojen käsittelyä koskevan kysymyksen jälkeen kyselyssä kysyttiin vastaajan ikää (kysymys 2) ja sukupuolta (kysymys 3). Nämä muuttujat on ristiintaulukoitu taulukossa 2. Kysymyksessä 4 kysyttiin vastaajien elämäntilannetta ja he saivat halutessaan vastata monta vaihtoehtoa. Opiskelijoita vastaajista oli 59 % ja työssäkäyviä 66 %. Työttömiä oli vain 2 % ja yrittäjiä 9 %. Opiskelijoista 50 % vastasi käyvänsä myös töissä ja 10 % vastasi olevansa myös yrittäjiä. Työssäkäyvistä vastavasti 44 % vastasi olevansa myös opiskelija ja 6 % oli myös yrittäjiä. Kysymyksessä 5 kysyttiin, kuinka monta henkilö vastaajan talouteen kuului. 42 % vastaajista asui yksinään, 46 % kahdestaan jonkun kanssa ja 12 % talouteen kuului enemmän kuin 2 henkilöä. Kysymyksessä 6 kysyttiin, miten vastaajat asuivat. Suurin osa vastaajista eli 59 % asui vuokra-asunnossa. Omistusasunnossa asui 33 % ja vanhempien luona 8 % vastaajista.

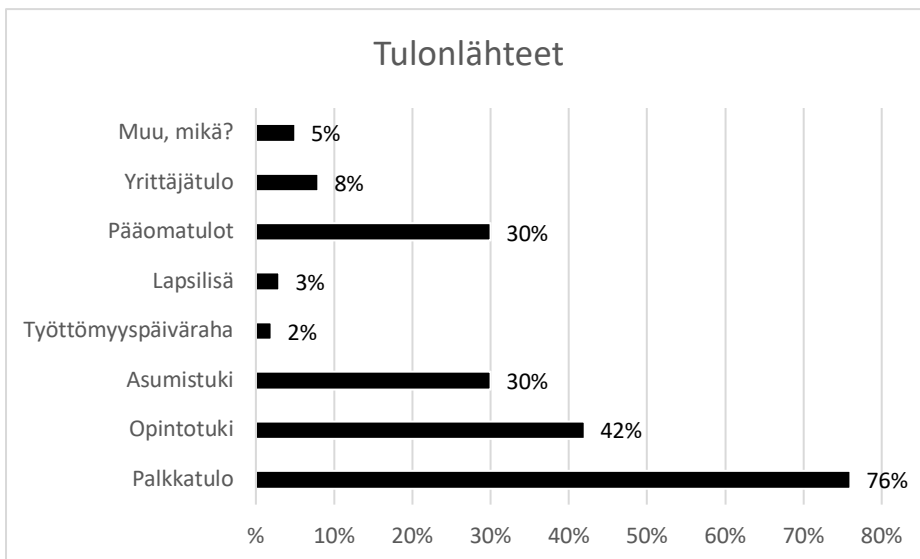
Taulukko 2 Vastaajien sukupuoli ja ikä

	Kaikki	18-20v	21-23v	24-26v	27-29v
Mies	65	8	25	16	16
Nainen	41	4	13	13	11

Kysymyksessä 7 kysyttiin, mitä tulonlähteitä vastaajilla oli. Kuten alla olevasta kuviosta 5 voidaan huomata, selvästi yleisin tulonlähde vastaajilla oli palkkatulo, jota sai 76 % vastaajista. Muita yleisimpiä tulonlähteitä olivat opintotuki (42 %) sekä asumistuki ja pääomatulot (molemmat 30 %).

Muu-kohdassa tuloiksi mainittiin esimerkiksi opintolaina, kuntoutusraha sekä aikuiskoulutustuki.

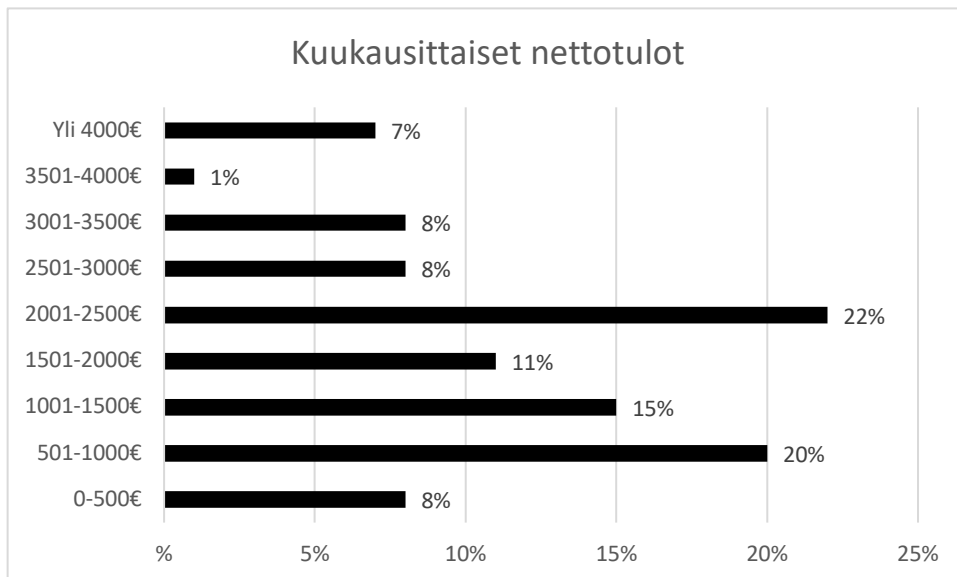
Opiskelijoiksi itsensä ilmoittavista 66 % vastasi saavansa palkkatuloa ja 71 % opiskelijoista sai opintotukea. Työssäkäynti opiskelujen aikana rokottaa selvästi saatavien tukien määrää, sillä itsensä sekä opiskelijoiksi että työssäkäyviksi ilmoittavista vain 44 % sai opintotukea ja 32 % asumistukea.

Kuvio 5. Tulonlähteet

Kysymyksessä 8 kysyttiin vastaajien keskimääräisiä kuukausittaisia nettotuloja. Kuviosta 6 nähdään vastaajien kuukausittaisten nettotulojen jakauma. Yleisin tuloluokka on 2 001–2 500 euroa, joka oli yleisin tuloluokka niin työssäkäyville kuin työssäkäyville opiskelijoillekin. Toiseksi yleisimpänä tuloluokkana korostuu 501–1 000 euroa, johon kuuluu 31 % opiskelijoista. Tulojen keskiarvo ja mediaani ovat 1 501–2 000 euron tuloluokassa.

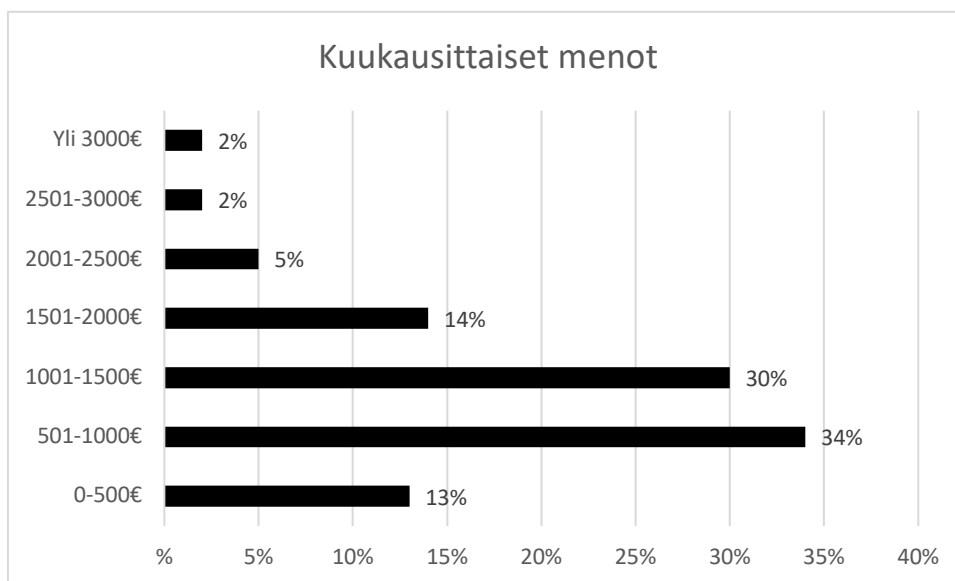
Kuvio 6. Kuukausittaiset nettotulot

Taulukosta 3 nähdään tuloluokkien jakautumista eri ikäryhmien välillä. 18–20-vuotiaista 50 %:n tulot sijoittuvat tuloluokkiin 501–1000 euroa ja 1001–1500 euroa. 21–23-vuotiaiden kohdalla tulotaso jopa hiukan laskee, sillä heidän yleisin tuloluokkansa on 501–1 000 euroa (42 %). Tulotason lasku selittyy sillä, että 21–23-vuotiaista selvästi suurin osa eli 81 % on opiskelijoita, kun taas 18–20-vuotiaista opiskelijoita on vain 57 %. 24–26-vuotiaiden kohdalla tulotaso on jo alkanut nousemaan, sillä tästä ikäluokasta 77 % vastaajista oli työssäkäyviä. Yleisin tuloluokka 24–26-vuotiailla olikin 2 001–2 500 euroa (31 %). Yhteensä yli 2 001 euroa tienavia oli jo 58 % ikäluokasta. Suurituloisin ikäluokka oli odotetusti 27–29-vuotiaat, joista 96 % oli työssäkäyviä ja vain 36 % opiskelijoita. Yleisin tuloluokka heilläkin oli 2 001–2 500 euroa (37 %), mutta esimerkiksi yli 2 501 euroa tienavia oli jo 49 % ikäluokasta.

Taulukko 3. Vastajien tuloluokat eri ikäryhmissä

	18-20	21-23	24-26	27-29
0-500€	17 %	13 %	3 %	0 %
501-1000€	25 %	42 %	7 %	0 %
1001-1500€	25 %	18 %	17 %	4 %
1501-2000€	17 %	8 %	14 %	11 %
2001-2500€	8 %	8 %	31 %	37 %
2501-3000€	8 %	3 %	10 %	15 %
3001-3500€	0 %	5 %	7 %	19 %
3501-4000€	0 %	0 %	0 %	4 %
Yli 4000€	0 %	3 %	10 %	11 %

Kysymyksessä 9 kysyttiin vastaajien kuukausittaisten menojen määrää. Kuviosta 7 voidaan nähdä vastaajien kuukausittaisten menojen jakauma. Suurimmalla osalla eli 34 %:lla menot ovat 501–1 000 euroa ja toiseksi suurin luokka eli 30 % on 1 001–1 500 euron menoissa. Myös menojen medianiluokka on 1 001–1 500 euroa. Alhaisimpaan eli 0–500 euron luokkaan kuuluu jopa 42 % 18–20-vuotiaista, mikä selittyy sillä, että 33 % ikäryhmän vastaajista asuu vielä vanhempiensa kanssa, joten heidän menonsa eivät ole vielä kovin suuret. Myös opiskelijoiden menot ovat odotetusti varsin pienet ja heistä 48 %:n menot ovat 501–1 000 euron luokassa. Työssäkävien yleisin menoluokka on 1 001–1 500 euroa, johon kuuluu 41 % työssäkävivistä.

Kuvio 7. Kuukausittaiset menot

Kysymyksessä 10 kysyttiin säästävätkö ja sijoittavatko vastaajat kuukausittain vai satunnaisesti. Vastaajista 75 % vastasi säästävänsä ja sijoittavansa kuukausittain ja 25 % satunnaisesti. Kysymyksessä 11 kysyttiin vastaajien sijoituskokemuksen pituutta. Alle vuoden sijoituskokemus oli 9 %:lla, 1–3 vuoden kokemus 37 %:lla, 3–6 vuoden kokemus 41 %:lla, 7–9 vuoden kokemus 8 %:lla ja yli 10 vuoden kokemus 5 %:lla vastaajista. Kysymyksessä 12 kysyttiin, mitä varten vastaajat säästävät ja sijoittavat. Kuviosta 8 nähdään, että suurin osa sijoittaa mielessään vaurastuminen, taloudellinen

riippumattomuus tai pahan päivän vara. Lähes kaikki vastaajat valitsivat kysymyksessä monta vastausvaihtoehtoa ja esimerkiksi vaurastumisen valinneista 65 % tavoittelee myös taloudellista riippumattomuutta. 58 % säästää myös pahan päivän varalle.

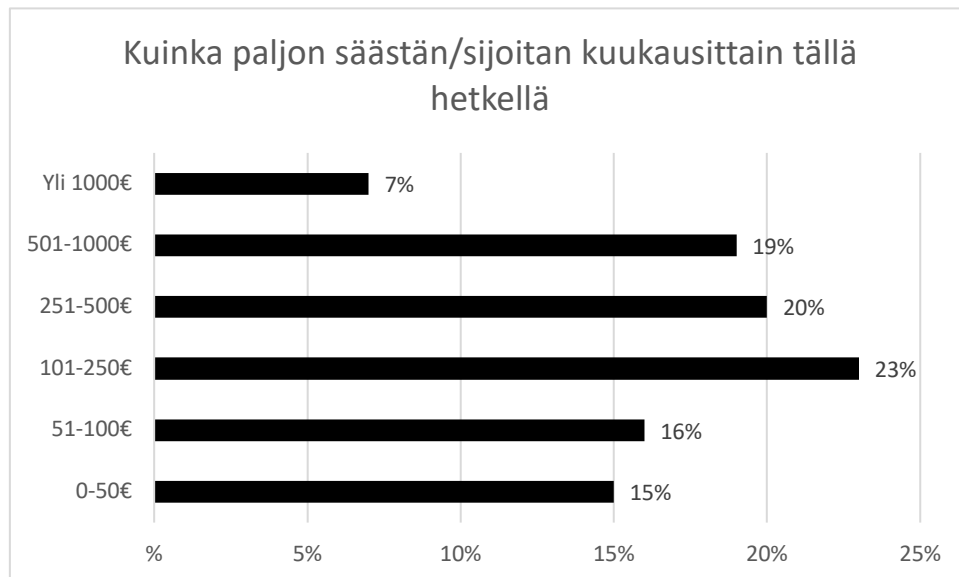
Kuvio 8. Mitä varten säästän/sijoitan

Taulukosta 4 nähdään, miten vastaukset jakautuivat eri ikäluokissa. Ikäluokkien osalta selkeimmät erot olivat taloudellisen riippumattomuuden ja pahan päivän varalle säästämisen kohdalla. 21–23-vuotiaat tavoittelivat selkeästi eniten taloudellista riippumattomuutta (71 %), kun taas pahan päivän varalle säästäminen korostuu vanhimmassa 27–29-vuotiaiden ikäluokassa (70 %).

Taulukko 4. Mitä varten säästän/sijoitan ikäryhmittäin

Mitä varten säästän/sijoitan	18-20	21-23	24-26	27-29
Pahan päivän varalle	50 %	58 %	52 %	70 %
Asunnon ostaminen	33 %	42 %	31 %	33 %
Parempi eläke	42 %	39 %	34 %	48 %
Taloudellinen riippumattomuus	50 %	71 %	62 %	48 %
Vaurastuminen	75 %	74 %	76 %	78 %
Muu, mikä?	0 %	0 %	3 %	4 %

Kysymyksessä 13 kysyttiin kuinka paljon vastaajat säästävät tai sijoittavat kuukausittain tällä hetkellä. Kuviossa 9 nähdään, että summat jakautuvat varsin tasaisesti, mutta yleisin summa on 101–250 euroa (23 %). Samassa luokassa ovat myös vastausten keskiarvo ja mediaani.

Kuvio 9. Kuinka paljon säästän/sijoitan tällä hetkellä

Taulukosta 5 nähdään että opiskelijoista 24 % kuului 101–250 euroa luokkaan. 21 % opiskelijoista kuului alimpaan 0–50 euron luokkaan, eikä varsinkaan pelkkien tukien varassa elävillä ole varmasti mahdollisuutta saada säästöön juuri mitään. Työssäkävien yleisimmät luokat olivat 251–500 euroa ja 501–1 000 euroa, joihin kuului 24 % ja 26 % työssäkävistä vastaajista.

Taulukko 5. Kuukausittaiset säästö/sijoitussummat opiskelijoilla ja työssäkävillä

	Opiskelija	Työssäkäyvä
0-50€	21 %	9 %
51-100€	18 %	13 %
101-250€	24 %	21 %
251-500€	18 %	24 %
501-1000€	15 %	26 %
Yli 1000€	5 %	7 %

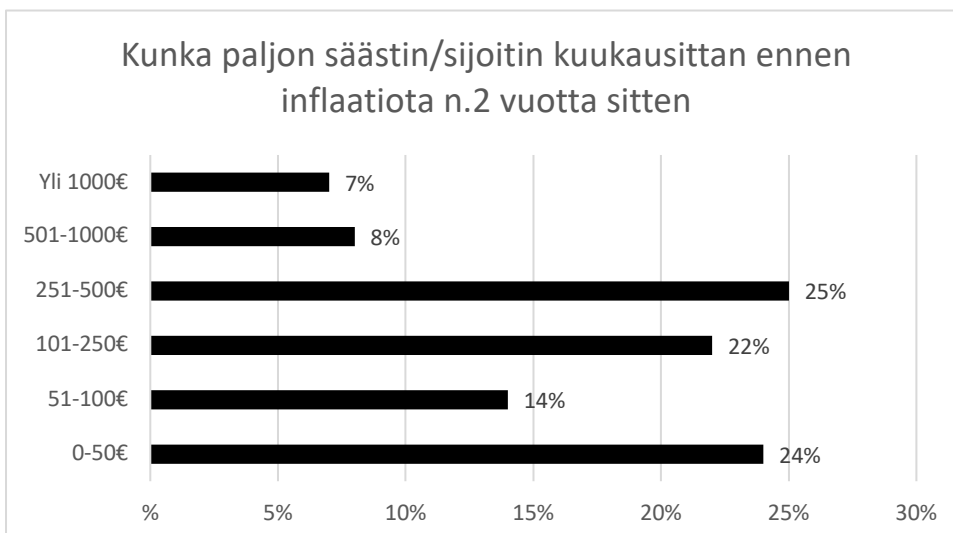
Taulukosta 6 voidaan nähdä että 18–20-vuotiaista jopa 25 % säästää tai sijoittaa 501–1 000 euroa kuussa. Otanta on toki varsin pieni, mutta aikaisemmin todetut saman ikäluokan alhaiset menot varmasti auttavat näinkin suuren summan säästämässä. 21–23-vuotialla suurimmat luokat olivat samat kuin opiskelijoilla 101–250 euron luokan osuuden ollessa 34 % ja 0–50 euron osuuden ollessa 26 %. 24–26-vuotiaiden kohdalla jakaantuminen eri luokkiin on hiukan tasaisempaa suurim-

man luokan ollessa 501–1 000 euroa (28 %). Vanhimmassa ikäryhmässä kahteen alimpaan luokkaan kuului enää 11 % ja suurin osuus eli 33 % kuului 251–500 euroa luokkaan. Positiivisena huomiona voidaan mainita, että yli 2 000 euroa tienaavista vastaajista jopa 94 % säästi tai sijoitti yli 100 euroa kuussa ja 47 % yli 500 euroa kuussa.

Taulukko 6. Kuukausittaiset säästö/sijoitussummat eri ikäryhmillä

	18-20	21-23	24-26	27-29
0-50€	0 %	26 %	17 %	4 %
51-100€	33 %	13 %	21 %	7 %
101-250€	25 %	34 %	7 %	22 %
251-500€	17 %	13 %	17 %	33 %
501-1000€	25 %	8 %	28 %	22 %
Yli 1000€	0 %	5 %	10 %	11 %

Kysymyksessä 14 kysyttiin säästö tai sijoitussummaa kaksi vuotta sitten eli ennen inflaatiota. Seuraavasta kuviosta 10 näemme miten vastaukset ovat jakautuneet. Summan keskiarvo on itseasiassa inflaation aikana hiukan noussut, mitä voidaan pitää hieman yllättävänä lukemana ottaen huomioon, kuinka paljon inflaation aiheuttamasta talousahdingosta puhutaan. Toisaalta kyselyn kohderyhmän kohdalla tulot yleensä nousevat iän ja esimerkiksi valmistumisen myötä joskus reilustikin, mikä voi selittää sitä, ettei inflaation vaikutus säästöihin näy kohderyhmässämme niin suuresti.

Kuvio 10. Kuinka paljon säästin/sijoitin ennen inflaatiota n.2 vuotta sitten

Opiskelijoista ennen inflaation kiihtymistä 29 % säästi alle 50 euroa kuussa ja tällä hetkellä luku on enää 21 %. Vastaavasti yli 500 euroa säästäviä opiskelijoita on tällä hetkellä 19 %, kun kaksi vuotta sitten osuus oli 13 %. Työssäkävistä alle 50 euroa säästää tällä hetkellä 9 %, kun kaksi vuotta sitten heitä oli vielä 19 %. Yli 500 euroa säästäviä työssäkäyviä puolestaan on nykyään 33 %, kun kaksi vuotta sitten vain 13 %. Etenkin työssäkävien kohdalla on toki hyvä muistaa se, etteivät he kaikki välttämättä olleet samoissa tehtävissä vielä kaksi vuotta sitten ja osa saattoi olla silloin vielä opiskelijoita.

Kysymyksessä 15 kysyttiin mihin kohteisiin kyselyyn vastanneet säästävät tai sijoittavat. Kysymyksessä sai valita monta vaihtoehtoa ja kuten kuviosta 11 nähdään, suosituimmat kohteet olivat osakkeet, säästötili sekä indeksi- ja osakerahastot.

Kuvio 11. Mihin kohteisiin säästän tai sijoitan

Taulukosta 7 nähdään että opiskelijoiden vastaukset olivat pitkälti samassa linjassa koko vastaajaryhmän kanssa. Pieniä eroja nähtiin esimerkiksi kryptovaluutoissa, joihin kertoi sijoittavansa 10 % opiskelijoista koko vastaajaryhmän osuuden ollessa 6 %, sekä osakerahastojen osuuden ollessa opiskelijoilla 44 %, kun koko ryhmällä osuus oli 47 %. Työssäkävistä suurempi osa verrattuna opiskelijoihin sijoitti kaikkiin kohteisiin paitsi käyttötilille ja kryptovaluuttoihin. Suurimmat erot koko vastausryhmään nähden olivat indeksirahastoissa, johon työssäkävistä sijoitti 59 % koko ryhmän

osuuden ollessa 52 %, sekä ASP-tilissä, johon työssäkävistä sijoitti 27 % koko ryhmän osuuden ollessa 22 %.

Taulukko 7. Säästö/sijoituskohteiden suosio opiskelijoiden ja työssäkävien keskuudessa

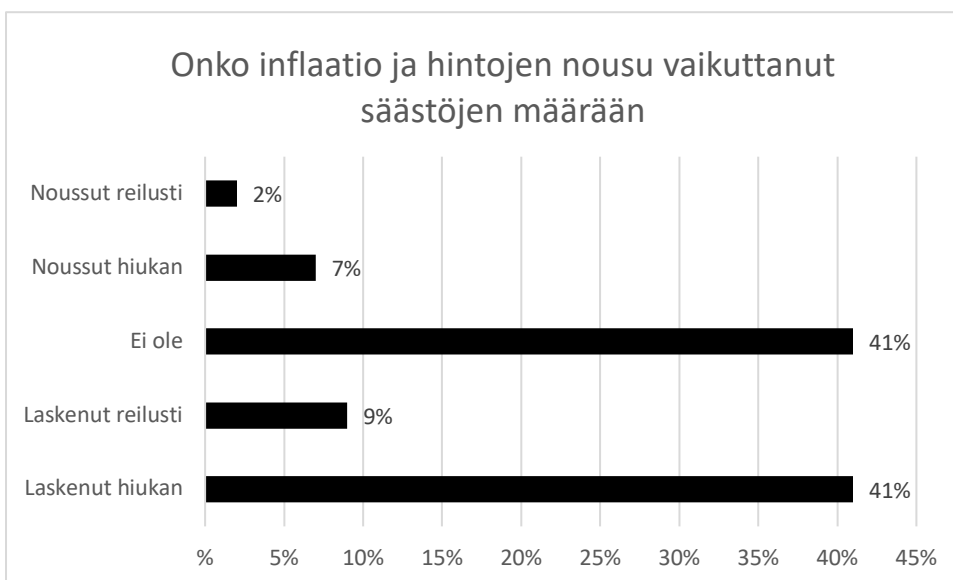
Kohde	Kaikki	Opiskelija	Työssäkäyvä
Käyttötilille	13 %	13 %	11 %
Säästötillille	52 %	53 %	54 %
ASP-tilille	23 %	23 %	27 %
Osakkeisiin	67 %	68 %	70 %
Osakerahastoihin	47 %	44 %	51 %
Korkorahastoihin	9 %	8 %	11 %
Yhdistelmärahastoihin	11 %	10 %	13 %
Indeksirahastoihin	52 %	52 %	59 %
ETF-rahastoihin	22 %	19 %	27 %
Kiinteistörahastoihin	2 %	0 %	3 %
Asuntosijoittaminen	10 %	8 %	9 %
Kryptovaluuttoihin	6 %	10 %	4 %
Muu, mikä?	3 %	3 %	1 %

Taulukosta 8 nähdään että kryptovaluutat olivat nuorimpien vastaajien suosiossa, eikä niihin ollut sijoittanut kukaan yli 23-vuotias. Vanhimmat vastaajat suosivat puolestaan korkorahastoja muita enemmän. 27–29-vuotiaista vastaajista 19 % oli sijoittanut niihin, kun alle 27-vuotiaista vain 6 % oli tehnyt samaa. Suorat osakkeet olivat jokaisen ikäryhmän suosituin sijoituskohte. Alimmillaan suosio oli 21–23-vuotiaiden 63 % osuudella ja korkeimmillaan 27–29-vuotiaiden 74 % osuudella.

Taulukko 8. Säästö/sijoituskohteiden suosio eri ikäryhmissä

Kohde	18-20	21-23	24-26	27-29
Käyttötillille	8 %	13 %	17 %	11 %
Säästötillille	50 %	50 %	45 %	63 %
ASP-tilille	17 %	24 %	24 %	22 %
Osakkeisiin	67 %	63 %	66 %	74 %
Osakerahastoihin	42 %	45 %	48 %	52 %
Korkorahastoihin	0 %	8 %	7 %	19 %
Yhdistelmärahastoihin	0 %	11 %	7 %	22 %
Indeksirahastoihin	33 %	45 %	55 %	67 %
ETF-rahastoihin	17 %	18 %	21 %	30 %
Kiinteistörahastoihin	0 %	3 %	0 %	4 %
Asuntosijoittaminen	0 %	5 %	14 %	19 %
Kryptovaluuttoihin	17 %	11 %	0 %	0 %
Muu, mikä?	8 %	3 %	3 %	0 %

Kysymyksessä 16 kysyttiin, onko inflaatio ja hintojen nousu vaikuttanut vastaajien säästöjen määrään. Kuten kuviosta 12 nähdään, yleisimmät vastaukset olivat ”ei ole” ja ”laskenut hiukan”. Vaikka aikaisempien kysymysten perusteella voidaan päätellä vastaajien jopa hiukan nostaneen säästö-määräänsä, voidaan tämän kysymyksen perusteella päätellä säästöjen määrän laskeneen hiukan. Pieni lasku voi toki tarkoittaa jossain tilanteissa sitä, että summa pysyy vielä aikaisempien kysymysten luokkien mukaan samassa luokassa kuin ennen inflaatiota, jolloin laskua ei voitu edellisten kysymysten perusteella havaita. Joka tapauksessa muutos on ollut varsin pientä, sillä 41 % vastasi, ettei inflaatio ole vaikuttanut säästöjen määrään mitenkään.

Kuvio 12. Onko inflaatio ja hintojen nousu vaikuttanut säästöjen määrään

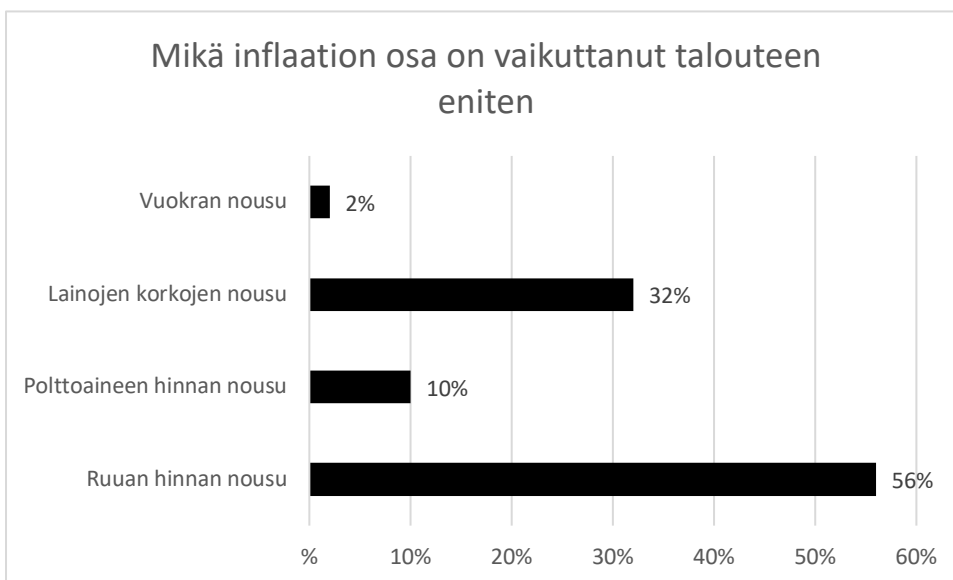
Verrattaessa opiskelijoita ja työssäkäyviä, inflaatio on ehkä hieman yllättäenkin vaikuttanut opiskelijoihin vähemmän kuin työssäkäyviin. Taulukosta 9 nähdään että opiskelijoista 44 % vastasi, ettei inflaatio ole vaikuttanut säästöjen määrään, kun työssäkävistä näin vastasi 39 %. Opiskelijoista säästöjen määrä oli laskenut 37 % kun työssäkävistä luku oli 43 %.

Taulukko 9. Miten inflaatio ja hintojen nousu on vaikuttanut säästöjen määrään opiskelijoilla ja työssäkäyvillä

	Opiskelija	Työssäkäyvä
Laskenut hiukan	37 %	43 %
Laskenut reilusti	10 %	9 %
Ei ole	44 %	39 %
Noussut hiukan	8 %	7 %
Noussut reilusti	2 %	3 %

Kysymyksessä 17 kysyttiin, mikä inflaation osa on vaikuttanut eniten vastaajien talouteen. Kuviosta 13 voimme nähdä eniten vaikuttaneen osan olleen ruuan hinnan nousu, jonka valitsi 56 % vastaajista. Toiseksi eniten 32 % osuudella oli vaikuttanut lainojen korkojen nousu. Vaikka ruuan hinnan nousu olikin suosituin vastaus, oli lainojen korkojen nousu silti ehkä kaikista vaikuttavin inflaation osa. Omistusasunnossa asuvista jopa 80 % vastasikin sen olleen merkittävin osa. Suurin osa vastaajista ei omistanut asuntoa, minkä takia vastaus sai vain 32 % osuuden.

Kuvio 13. Mikä inflaation osa on vaikuttanut talouteen eniten

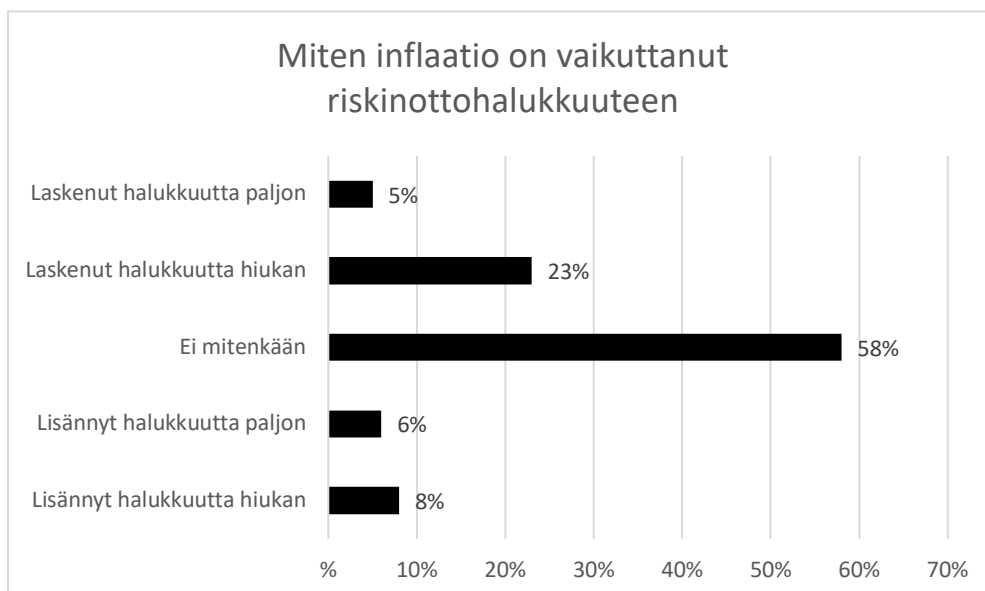
Taulukosta 10 nähdään miten eri osat ovat vaikuttaneet eri ryhmiin. Ruuan hinnan nousu vaikutti odotetusti eniten opiskelijoihin, joista 63 % vastasi näin. Työssäkäyvien osuus oli 53 %. Ikäryhmistä ruuan hinta vaikutti eniten 21–23-vuotiaisiin 71 % osuudella muiden ikäryhmien osuuden ollessa 50–45 %. Polttoaineen hinnan nousu vaikutti selvästi eniten 18–20-vuotiaiden ikäryhmässä, joista

42 % koki tämän vaikuttavimmaksi. Polttoaineet saattavatkin olla monelle vielä vanhempien luona asuvalle jopa suurin yksittäinen kuluerä. Kotona asuvista polttoaineen hinnan nousun eniten vaikuttavaksi osaksi valitsikin 38 % vastaajista, kun taas muualla kuin vanhempien luona asuvista näin valitsi vain 8 %.

Taulukko 10. Mikä inflaation osa on vaikuttanut talouteen eniten eri ryhmillä

	Opiskelija	Työssäkäyvä	18-20	21-23	24-26	27-29
Ruuan hinnan nousu	63 %	53 %	50 %	71 %	45 %	48 %
Polttoaineen hinnan nousu	8 %	10 %	42 %	13 %	3 %	0 %
Lainojen korkojen nousu	26 %	36 %	8 %	13 %	48 %	52 %
Vuokran nousu	3 %	1 %	0 %	3 %	3 %	0 %

Kysymyksessä 18 kysyttiin, miten inflaatio on vaikuttanut vastaajien riskinottohalukkuuteen. Kuten kuviosta 14 nähdään, vaikutukset eivät ole olleet suuria, sillä 58 % vastasi, ettei inflaatio ollut vaikuttanut riskinottohalukkuuteen mitenkään. 23 % riskinottohalukkuus oli laskenut hiukan ja lopussa vaihtoehdoissa vastaajia oli alle 8 %.

Kuvio 14. Miten inflaatio on vaikuttanut riskinottohalukkuuteen

Taulukosta 11 nähdään että opiskelijoiden ja työssäkäyvien välillä ei isoja eroja syntynyt. Mainittavina opiskelijoista 13 % kertoi riskinottohalukkuuden lisääntyneen hiukan, kun taas työssäkäyvistä

näin vastasi 9 %. Opiskelijoista myös useammalla riskinottohalukkuus oli hiukan laskenut lukeman ollessa 26 %, kun taas työssäkäyvien lukema oli 21 %. Hieman yllättäen 27–29-vuotiaiden ikäryhmällä riskinottohalukkuus oli noussut hiukan 15 %:lla vastaajista, kun puolestaan esimerkiksi 21–23-vuotiailla sama osuus oli vain 3 %.

Taulukko 11. Miten inflaatio on vaikuttanut riskinottohalukkuuteen eri ryhmissä

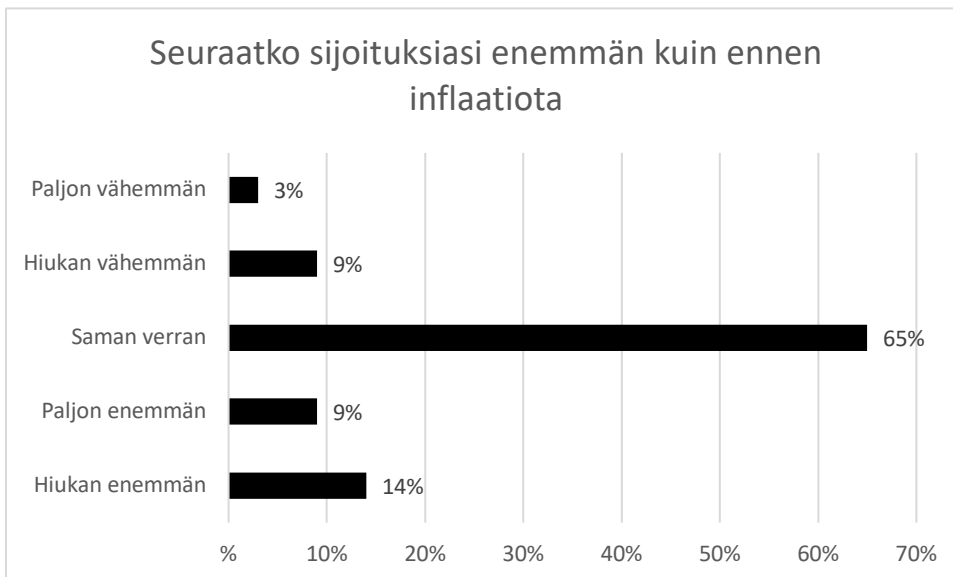
	Opiskelija	Työssäkäyvä	18-20	21-23	24-26	27-29
Lisännyt halukkuutta hiukan	13 %	9 %	17 %	3 %	7 %	15 %
Lisännyt halukkuutta paljon	6 %	6 %	17 %	8 %	0 %	4 %
Ei mitenkään	53 %	60 %	50 %	58 %	66 %	56 %
Laskenut halukkuutta hiukan	26 %	21 %	8 %	29 %	17 %	26 %
Laskenut halukkuutta paljon	2 %	4 %	8 %	3 %	10 %	0 %

Kysymyksessä 19 kysyttiin, onko inflaatio vaikuttanut vastaajien sijoituskohteiden valintaan. Tulokset olivat samansuuntaiset edelliseen kysymykseen nähden, ja 76 % vastasikin, ettei inflaatio ollut vaikuttanut sijoituskohteiden valintaan. 15 % vastasi sijoittavansa aikaisempaa matalamman riskin kohteisiin ja 9 % aikaisempaa korkeamman riskin kohteisiin. Myöskään eri ryhmien välillä ei juuri eroja ollut. Taulukosta 12 nähdään että Opiskelijoista 81 % kertoi, ettei inflaatio ollut vaikuttanut sijoituskohteiden valintaan ja työssäkäyvienkin osuus oli 76 %. Ikäluokista 27–29-vuotiaiden edustajista 22 % kertoi valitsevansa aiempaa matalamman riskin kohteita, kun seuraavaksi eniten näin ilmoitti 21–23-vuotiaat 16 % osuudella.

Taulukko 12. Miten inflaatio on vaikuttanut sijoituskohteiden valintaan eri ryhmissä

	Opiskelija	Työssäkäyvä	18-20	21-23	24-26	27-29
Ei ole	81 %	76 %	83 %	74 %	79 %	74 %
Olen sijoittanut aikaisempaa matalamman riskin kohteisiin	10 %	16 %	8 %	16 %	10 %	22 %
19. Olen sijoittanut aikaisempaa korkeamman riskin kohteisiin	10 %	9 %	8 %	11 %	10 %	4 %

Kysymyksessä 20 kysyttiin, seuraavatko vastaajat sijoituksiaan enemmän kuin ennen inflaatiota. Kuviosta 15 nähdään että suurin osa eli 65 % seuraa saman verran kuin aikaisemminkin. Pientä kasvua on kuitenkin havaittavissa, sillä 14 % kertoo seuraavansa sijoituksiaan hiukan enemmän ja 9 % paljon enemmän. Vähemmän seuraavia oli yhteensä vain 12 %.

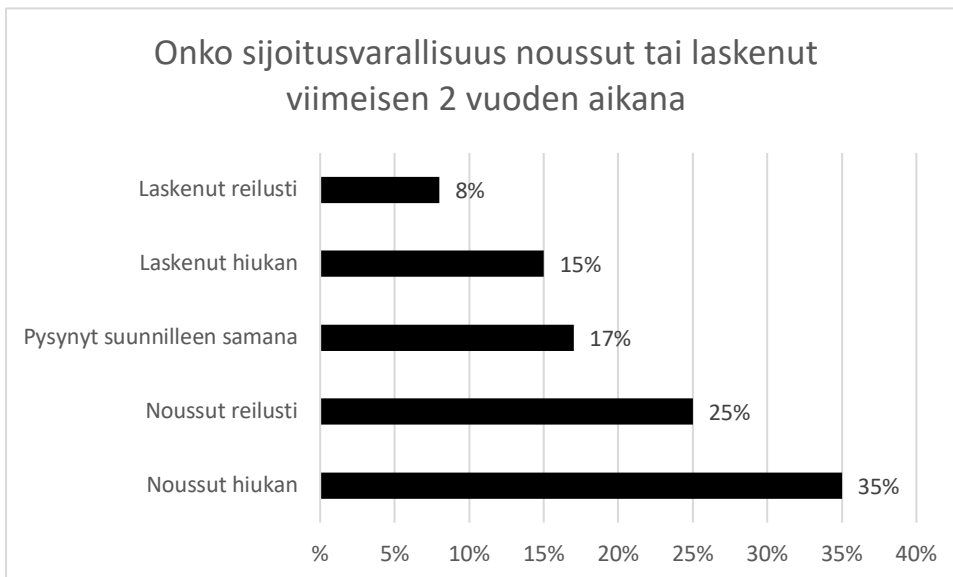
Kuvio 15. Seuraatko sijoituksiasi enemmän kuin ennen inflaatiota

Kuten taulukosta 13 nähdään opiskelijoiden ja työssäkäyvien tai eri ikäluokkien välillä ei suuria eroja löydy. Ainoastaan 18–20-vuotiaat ovat poikkeuksellisen ahkeria seuraamaan sijoituksiaan, sillä heistä 33 % ilmoitti seuraavansa hiukan enemmän ja 17 % paljon enemmän.

Taulukko 13. Seuraavatko eri ryhmät sijoituksiaan enemmän kuin ennen inflaatiota

	Opiskelija	Työssäkäyvä	18-20	21-23	24-26	27-29
Hiukan enemmän	18 %	13 %	33 %	13 %	14 %	7 %
Paljon enemmän	6 %	10 %	17 %	5 %	7 %	11 %
Samana verran	65 %	64 %	25 %	71 %	69 %	70 %
Hiukan vähemmän	8 %	11 %	25 %	8 %	7 %	7 %
Paljon vähemmän	3 %	1 %	0 %	3 %	3 %	4 %

Viimeisessä kysymyksessä 21 kysyttiin, onko säästö/sijoitusvarallisuutesi noussut tai laskenut viimeisen kahden vuoden aikana. Kuviosta 16 nähdään, että vaihtelua on jonkin verran, mutta suurimmalla osalla sijoitusvarallisuus on noussut talouden vaikeista ajoista huolimatta. 35 %:lla varallisuus oli noussut hiukan ja 25 %:lla varallisuus oli noussut reilusti. Varallisuus oli laskenut joko hiukan tai reilusti yhteensä 23 %. Varallisuuden nousu ei toki luultavasti ole tapahtunut pelkkien kurssinousujen ansiosta ja osalla se on voinut olla negatiivistakin, mutta varallisuutta on luultavasti kasvattanut myös säännöllinen uuden rahan sijoittaminen.

Kuvio 16. Onko sijoitusvarallisuutesi noussut tai laskenut viimeisen 2 vuoden aikana

Taulukosta 14 nähdään että vähiten sijoitusvarallisuus oli noussut 18–20-vuotiailla, joista 42 % kertoi varallisuuden pysyneen suunnilleen samana. Eniten nousua oli tapahtunut 27–29-vuotiaiden ikäryhmässä, joista yhteensä 71 % ilmoitti varallisuuden nousseen joko hiukan tai paljon. Nousu luultavasti selittynee esimerkiksi samaan aikaan kehittyneellä tulotasolla, olihan kyseisellä ikäryhmällä myös suurimmat kuukausittaiset säästöt.

Taulukko 14. Onko sijoitusvarallisuus noussut vai laskenut eri ikäryhmissä

	18-20	21-23	24-26	27-29
Noussut hiukan	25 %	42 %	24 %	41 %
Noussut reilusti	17 %	18 %	31 %	30 %
Pysynyt suunnilleen samana	42 %	13 %	17 %	11 %
Laskenut hiukan	8 %	16 %	17 %	15 %
Laskenut reilusti	8 %	11 %	10 %	4 %

5 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia ja analysoida, miten inflaatio on vaikuttanut nuorten aikuisten talouteen sekä heidän sijoitus- ja säästökäyttäytymiseensä. Tavoitteena oli tarjota kattava ymmärrys inflaation vaikutuksista nuorten aikuisten talouteen. Tutkimuskysymyksiä olivat:

1. Miten inflaatio on vaikuttanut nuorten aikuisten säästämiseen ja sijoittamiseen?
2. Mihin ja millaisilla summilla nuoret aikuiset säästävät ja sijoittavat?

Tutkimus toteutettiin Webropol-kyselynä ja kyselyn vastauksia analysoitiin vertailemalla eri vastaajaryhmiä, kuten opiskelijoita ja työssäkäyviä. Myös eri ikäryhmiä vertailtiin keskenään. Vastauksen havainnollistamisessa käytettiin apuna myös kuvioita.

5.1 Johtopäätökset

Ensimmäinen tutkimuskysymys oli, miten inflaatio on vaikuttanut nuorten aikuisten säästämiseen ja sijoittamiseen. Kuten tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä, kysymyksen 16 perusteella suurimmalla osalla vastanneista inflaatio on vaikuttanut heidän säästämäänsä summaan joko hiukan laskevasti tai ei ollenkaan. Tämän tiedon kanssa ristiriidassa olivat kysymykset 13 ja 14, joissa kysyttiin, millä summalla vastanneet säästävät tai sijoittavat nyt ja kaksi vuotta sitten. Vastauksen perusteella tämä summa on hiukan noussut kahden vuoden aikana. Toisaalta kysymyksessä vaihtoehtoina oli eri luokkia, kuten 101–250 euroa, joten vastaaja, joka vastasi säästöjen määrän laskeneen hiukan, saattoi silti vastata toisessa kysymyksessä säästöjen pysyneen samassa luokassa kuin kaksi vuotta sitten, vaikka tarkka summa olisikin laskenut. Inflaatiolla ei kuitenkaan vastauksen perusteella voida katsoa olleen suurta vaikutusta siihen, kuinka suurilla summilla nuoret säästävät tai sijoittavat.

Inflaatiolla ei kysymyksen 18 vastausten perusteella myöskään ollut kovin suurta vaikutusta nuorten riskinottohalukkuuteen sijoituksissaan. 58 % vastanneista vastasi, ettei inflaatiolla ollut minikäänlaista merkitystä heidän riskinottohalukkuuteensa. 23 % vastasi, että inflaatio on hiukan laskenut heidän riskinottohalukkuuttaan, joten pieniä muutoksia on havaittavissa. Sijoituskohteiden valintaan inflaatiolla oli vielä pienempi merkitys, sillä 76 % vastasi, ettei inflaatiolla ollut merkitystä ja vain 15 % kertoi sijoittavansa aiempaa matalamman riskin kohteisiin. Kysymyksen 20 vastausten mukaan myöskään into seurata omia sijoituksia ei näytä juurikaan kasvaneen inflaation takia. 65 % vastanneista kertoi seuraavansa sijoituksiaan saman verran kuin ennenkin ja hiukan tai paljon enemmän sijoituksia seurasi 23 %. Vaikka kurssilaskuja onkin jonkin verran nähty, ei nuorilla näytä olevan suurta huolta sijoituksistaan. Kysymyksen 21 mukaan vastaajien Sijoitusvarallisuuskin oli kasvanut viimeisen kahden vuoden aikana joko hiukan tai reilusti jopa 60 % vastaajista, eikä laskua ollut tapahtunut kuin 23 % vastaajan kohdalla.

Toinen tutkimuskysymys oli, mihin ja millaisilla summilla nuoret aikuiset säästävät ja sijoittavat. Tutkimuskysymyksen molempiin kohtiin löytyy varsin selkeät vastaukset kysymyksistä 13–15. Yleisin säästösumma vastaajilla oli 101–250 euroa, jonka valitsi 23 % vastaajista. Jakauma eri vastausvaihtoehtojen välillä oli varsin tasaista 15–23 % välillä, lukuun ottamatta korkeinta yli 1 000 euron luokkaa, jonka valitsi 7 % vastaajista.

Kysyttäessä säästö- ja sijoituskohteita suosituimmaksi kohteeksi valikoitui suorat osakkeet, jonka valitsi 67 % vastaajista. Muita suosittuja vaihtoehtoja olivat indeksirahastot ja säästötili 52 % osuuksilla sekä osakerahastot 47 % osuudella. Kysymyksen 12 mukaan jopa 75 % vastaajista vastasi sijoittavansa vaurastuakseen ja 60 % tavoitteli taloudellista riippumattomuutta. Pahan päivän varalle vastaajista varautui 58 %.

5.2 Luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksen reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimuksen kykyä tuottaa tuloksia, jotka eivät ole sattumanvaraisia. Reliabiliteetti arvioi siis, miten tutkimuksen tulokset muuttuvat, jos tutkimus toistettaisiin useasti. Reliabiliteetti on hyvä, jos tutkimus toistettaisiin ja siitä saataisiin samat tulokset. (Vilka 2007, 149.)

Kyselylomake jaettiin Facebookin Sijoituskerho-ryhmässä, jossa on noin 120 000 jäsentä. Tutkimuksen kohderyhmään kuuluneiden 18–29-vuotiaiden osuutta ryhmässä olevista ei kuitenkaan voida tietää. Tutkimukseen vastasi 113 vastaajaa, joista 106 hyväksyi kysyttävien henkilötietojensa käsittelyn. Kysytyjä henkilötietoja olivat esimerkiksi sukupuoli ja ikä, jolla varmistettiin, että vastaajat kuuluivat kyselyn kohderyhmään.

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan pitää varsin hyvänä, mutta ei täydellisen luottavana. Verkossa jaettavassa nimettömässä kyselyssä on aina mahdollista, että kyselyyn vastaavat henkilöt eivät vastaa rehellisesti joko kaikkiin tai osaan kysymyksistä. Sijoituskerho-ryhmään kuului kuitenkin jollain tavalla samanlaisia ihmisiä, joita yhdistää ainakin kiinnostus sijoittamiseen, minkä perusteella voidaan päätellä, että uudelleen toteutettaessa kysely voisi saada varsin samanlaiset tulokset.

Tutkimuksen validiteetilla tarkoitetaan sitä, miten hyvin tutkimus pystyi vastaamaan kysymyksiin, joita tutkimuksen avulla oli tarkoitus selvittää (Vilka 2007, 150). Tutkimuksen kyselylomakkeesta

pyrittiin rakentamaan mahdollisimman selkeä, niin kysymysten, kuin vastausvaihtoehtojenkin osalta. Tutkimuksen avulla onnistuttiin vastaamaan tutkimuskysymyksiin varsin hyvin, minkä perusteella tutkimuksen validiutta voidaan pitää hyvänä.

Tutkimuksen eettisyydellä tarkoitetaan, että koko tutkimuksen ajan noudatetaan eettisiä periaatteita ja käytettyjen menetelmien tulee olla sellaisia, että ne voivat toimia hyvin tehdyn tutkimuksen ohjenuorana. Eettisessä tutkimuksessa ei saa aiheuttaa haittaa tutkimuksen kohteena oleville henkilöille tai muille tutkimukseen liittyville tahoille. (Pusa & Juuti 2020.) Tutkimus pyrittiin toteuttamaan mahdollisimman anonyymista ja vastaajilta kerättiin vain tutkimuksen kannalta olennaisia henkilötietoja, eikä heitä voi niiden perusteella tunnistaa. Aineistoa säilytetään tutkijan toimesta ja aineisto poistetaan heti, kun opinnäytetyö on valmistunut.

Lähteet

Danske Bank, N.d. Määräaikaistalletus – kiinteäkorkoinen tuotto talletukselle. Viitattu 14.12.2023. <https://danskebank.fi/sinulle/paivittaispalvelut/tilit/maaraaikaistalletus>

Euro & Talous, 2023a. Pohjainflaatio voi olla ennakoitua nopeampaa. Viitattu 25.10.2023. <https://www.eurojatalous.fi/fi/2023/2/pohjainflaatio-voi-olla-lahivuosina-ennakoitua-nopeampaa/>.

Euro & Talous, 2023b. Talttuuko euroalueen inflaatio ilman taantumaa ja rahoitusolojen liiallista kiristymistä? Viitattu 30.10.2023. <https://www.eurojatalous.fi/fi/2023/4/talttuuko-euroalueen-inflaatio-ilman-taantumaa-ja-rahoitusolojen-liiallista-kiristymista/>.

Gerdesmeier, D. 2009. Miksi hintavakaus on tärkeää? Euroopan keskuspankki. Viitattu 30.10.2023. https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/whypricestability_fi.pdf.

Hansen, B. 2016. A Study in the Theory of Inflation. London. Routledge. E-kirja. Viitattu 10.10.2023 <https://doi.org/10.4324/9781315621487>,

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki. Edita. E-kirja. Viitattu 24.11.2023. <https://janet.finna.fi/Record/jamk.993322544806251?sid=3424734823>

Helsingin Sanomat 2023. Nordea alkaa maksaa korkoa käyttötilille, säästötilin korko nousee vähintään kolmeen prosenttiin. Viitattu 2.11.2023. <https://www.hs.fi/talous/art-2000009797066.html>.

Juntunen, E. 2023. Viisas sijoittaja: Tunne itsesi ja osakemarkkinat. Helsinki: Tammi. E-kirja. Viitattu 17.11.2023. <https://kirja.elisa.fi/ekirja/viisas-sijoittaja>

Kauppila, K., Puttonen, V. & Repo, E. 2020. Miten sijoitan rahastoihin. Helsinki: Alma Talent. E-kirja. Viitattu 10.11.2023. <https://janet.finna.fi/Record/jamk.993730241906251?sid=3424771987>

Lindholm, T. & Kettunen, J. 2016. Globaali kansantalous. Helsinki: Edita. E-kirja. Viitattu 10.10.2023. <https://janet.finna.fi/Record/jamk.993730242806251?sid=3424780555>

Nordnet N.d. Korkoa korolle -ilmiö – näin se toimii. Viitattu 6.11.2023. <https://www.nordnet.fi/fi/opi-uutta/koulu/sijoittamisen-alkeet/korkoa-korolle>.

OP 2023. Euribor ja muut viitekorot. Viitattu 17.10.2023. <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/lainat-ja-asunnot/korot-ja-hinnat/euribor>.

Pesonen, M. 2013. Sijoituspokkari Säästäjästä sijoittajaksi. Jyväskylä: Docendo Oy.

Pohjola, M. 2019. Taloustieteen oppikirja. Sanoma Pro Oy. E-kirja Viitattu 11.10.2023 <https://www.ellibslibrary.com/fi/book/978-952-63-5298-5>

Pusa, A. & Juuti, P. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Helsinki: Gaudeamus. E-kirja. Viitattu 9.1.2024. <https://www.ellibslibrary.com/book/9789523456167>

Rahoitusvakausvirasto 2023a. Talletussuoja Suomessa. Viitattu 3.11.2023. <https://rvv.fi/talletus-suoja>.

Rahoitusvakausvirasto 2023b. Mitkä talletukset ovat suojattuja? Viitattu 3.11.2023. <https://rvv.fi/suojatut-talletukset>.

Saario, S. 2020. Miten sijoitan pörssiosakkeisiin 17. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Salkunrakentaja 2023. Ekonomistin tyly laskelma: Näin rajusti inflaatio nakertaa 10 000 euron säästöjä. Viitattu 2.11.2023. <https://www.salkunrakentaja.fi/2023/06/tyly-laskelma-inflaatio/>.

Suomen Pankki 2019. Pohjainflaatio mittaa tilapäisistä tekijöistä puhdistettua inflaatiota. Viitattu 13.10.2023. <https://www.eurojalous.fi/fi/2019/3/pohjainflaatio-mittaa-tilapaisista-tekijoista-puhdistettua-inflaatiota/>.

Suomen Pankki 2023a. Hintavakaus. Viitattu 11.10.2023. <https://www.suomenpankki.fi/fi/rahapolitiikka/hintavakaus/>.

Suomen Pankki 2023b. Rahapolitiikkaa kiristämällä Euroopan keskuspankki palauttaa inflaation tavoitteeseensa. Viitattu 13.10.2023. <https://www.suomenpankki.fi/fi/media-ja-julkaisut/tiedotteet/2023/rahapolitiikkaa-kiristamalla-euroopan-keskuspankki-palauttaa-inflaation-tavoitteeseensa/>.

Suomen Pankki 2023c. Euroopan keskuspankin ohjaukorko ja 12 kuukauden euribor. Viitattu 17.10.2023. https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/korot/kuviot/korot_kuviot/euribor_ek_pohj_kk_chrt_fi/.

Suomen Pankki 2023d. Kotitaloudet ovat siirtäneet varoja korkeampikorkoisille talletustileille. Viitattu 2.11.2023. https://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot2/tilastotiedotteet_fi/rahalaitosten-tase/2023/kotitaloudet-ovat-siirtaneet-varojaan-korkeampikorkoisille-talletustileille/.

Suomen Pankki 2023e. Kotitalouksien talletuskanta. Viitattu 2.11.2023 <https://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot2/Tilastoinfo/ajankohtaista/2023/luokituksen-muutos-rahallaitosten-tilastotiedonkeruussa-rati-tiedonkeruussa/>

Tuhkanen, J. 2006. Korkokäsikirja sijoittajalle ja lainanottajalle. Helsinki: Prima Oy Edita.

Tilastokeskus 2023a. Kuluttajahintaindeksi. Viitattu 11.10.2023. <https://stat.fi/tilasto/khi>.

Tilastokeskus 2023b. Kuluttajahintaindeksi Suomessa 10/2015 – 8/2023. Viitattu 11.10.2023. https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_khi/statfin_khi_pxt_11xb.px/chart/chart-ViewLine/.

Tilastokeskus 2023c. Inflaatio 5,6 % elokuussa 2023. Viitattu 13.10.2023. <https://www.stat.fi/julkaisu/cl8bfxd9g5gdr0bvy4hf7703s>.

Tilastokeskus 2023d. Velallisilla asutokunnilla oli velkaa keskimäärin 92 700 euroa vuonna 2022. Viitattu 17.10.2023. <https://www.stat.fi/julkaisu/cl8jvglha8wk70dutr54h62a5>.

Valtiokonttori 2023a. ASP-säästäminen ja ASP-laina. Viitattu 3.11.2023. https://www.valtiokonttori.fi/palvelut/rahoitus-ja-lainapalvelut/asp-saastaminen-ja-asp-laina/#asp-saastaminen_asp-saastaminen.

Valtiokonttori 2023b. Tilastoja rahoitus- ja lainapalveluista. Viitattu 3.11.2023. <https://www.valtiokonttori.fi/tilastot-ja-raportit/tilastoja-rahoitus-ja-lainapalveluista/>.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi. E-kirja. Viitattu 1.12.2023. <https://janet.finna.fi/Record/jamk.993323824806251?sid=3451056946>

Liitteet

Liite 1. Kyselypohja

Nuorten aikuisten (18- 29 v) säästäminen ja sijoittaminen inflaation aikana.

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

1.Hyväksyn antamieni henkilötietojen käsittelyn tietosuojaselosteen mukaisesti. ([Tietosuojaseloste](#)) *

- Kyllä
- En

2.Ikäni *

- 18-20v
- 21-23v
- 24-26v
- 27-29v

3.Sukupuoli *

- Mies
- Nainen
- Muu
- En halua kertoa

4.Olen (Voit valita monta vaihtoehtoa) *

- Opiskelija
- Työssäkäyvä
- Työtön
- Yrittäjä

5.Talouteeni kuuluu *

1 henkilö

2 henkilöä

Enemmän kuin 2 henkilöä

6. Asumismuotoni *

- Omistusasunto
  - Vuokra-asunto
  - Vanhempien
  - luona Muu,
mikä?
-

7.Tulonlähteeni (Voit valita monta vaihtoehtoa) *

- Palkkatulo
  - Opintotuki
  - Asumistuki
  - Työttömyyspäiväraha
  - Ansiosidonnainen
  - Toimeentulotuki
  - Lapsilisä
  - Pääomatulot
  - Sairauspäiväraha
  - Yrittäjätulo
  - Muu, mikä?
-

8.Kuukausittaiset nettotuloni keskimäärin *

- 0-500€
- 501-1000€
- 1001-1500€
- 1501-2000€
- 2001-2500€
- 2501-3000€
- 3001-3500€
-
- 3501-
4000€
- Yli
4000€

9.Säännölliset kuukausittaiset menoni keskimäärin *

- 0-500€
- 501-1000€
- 1001-1500€
- 1501-2000€
- 2001-2500€
- 2501-3000€
- Yli 3000€

10. Säästätkö/sijoitatko kuukausittain vai satunnaisesti? *

- Kuukausittain
- Satunnaisesti

11. Sijoituskokemukseni *

- Alle vuoden
- 1-3 vuotta
- 3-6 vuotta
- 7-9 vuotta
- 10 vuotta tai enemmän

12. Mitä varten sijoitat/säästät? (Voit valita monta vaihtoehtoa) *

- Pahan päivän varalle
- Asunnon ostaminen
- Parempi eläke
- Taloudellinen riippumattomuus
- Vauras-
- tuminen

Muu, Mikä

---

13. Kuinka suuren summan pyrit keskimäärin säästämään/sijoittamaan kuukausittain tällä hetkellä? *

- 0-50€
- 51-100€
- 101-250€
- 251-500€
- 501-1000€
- Yli 1000€

14. Kuinka suuren summan keskimäärin säästit/sijoitit kuukausittain ennen inflaatiota noin 2 vuotta sitten? *

- 0-50€
- 51-100€
- 101-250€
- 251-500€
- 501-1000€
- Yli 1000€

15. Mihin kohteisiin sijoitat/säästät? (Voit valita monta vaihtoehtoa) *

- Käyttötilille
- Säästötilille
- ASP-tilille
- Osakkeisiin
- Osakerahastoihin
- Korkorahastoihin
- Yhdistelmärahastoihin
- Indeksirahastoihin
- ETF-rahastoihin
- Kiinteistörahastoihin
- Asuntosijoittaminen
- Kryptova-
- luuttoihin

Muu, mikä?

---

16. Ovatko inflaatio ja hintojen nousu vaikuttaneet säästöjesi määrään?

*

- Laskenut hiukan
- Laskenut reilusti
- Ei ole
- Noussut hiukan
- Noussut reilusti

17. Mikä inflaation osa on vaikuttanut talouteesi eniten? *

- Ruuan hinnan nousu
- Polttoaineen hinnan nousu
- Lainojen korkojen nousu
- Vuokran
- nousu

Muu, mikä?

---

18. Miten inflaatio on vaikuttanut riskinottohalukkuuteesi? *

- Lisännyt halukkuutta hiukan
- Lisännyt halukkuutta paljon
- Ei mitenkään
- Laskenut halukkuutta hiukan
- Laskenut halukkuutta paljon

19. Onko inflaatio vaikuttanut sijoituskohteidesi valintaan? *

- Ei ole
- Olen sijoittanut aikaisempaa matalamman riskin kohteisiin
- Olen sijoittanut aikaisempaa korkeamman riskin kohteisiin

20. Seuraatko sijoituksiasi enemmän kuin ennen inflaatiota? *

Hiukan enemmän

- Paljon enemmän
- Saman verran
- Hiukan vähemmän
- Paljon vähemmän

21. Onko säästö/sijoitusvarallisuutesi noussut tai laskenut viimeisen kahden vuoden aikana? *

- Noussut hiukan
- Noussut reilusti
- Pysynyt suunnilleen samana
- Laskenut hiukan
- Laskenut reilusti